

Glasnik

Medicinskog fakulteta u Splitu

ISSN1846-7946
Prosinac 2022. g.
Vol. 15, br. 3

Znanstvenici Sveučilišta u Splitu među 2 posto najcitiranijih u svijetu u 2021. g. ◆ Dodijeljene državne nagrade za znanost za 2021. g. ◆ Promocija Studija medicina na engleskom jeziku ◆ Prvi kongres studenata dentalne medicine u Splitu ◆ Osnovana splitska podružnica EMSA-e ◆ Studentske razmjene

RIJEČ GLAVNOG UREDNIKA GLASNIKA MEDICINSKOG FAKULTETA U SPLITU

Drage studentice i studenti,
poštovane kolegice i kolege!

Nova akademska godina dovela nam je nove studentice i studente na naš fakultet. Svi im želimo dobrodošlicu te se nadamo da će se brzo i bezbolno uklopiti u akademsku zajednicu naše sastavnice splitskog Sveučilišta.

Jedna je generacija studenata otišla, završila je svoje školovanje na Fakultetu, pa smo i mi u uredništvu *Glasnika* ispražnjena studentska mjesta popunili novim imenima. Našim bivšim članovima Uredništva zahvaljujemo na prošlogodišnjoj suradnji, a od novih članova očekujemo još veći trud i bolju suradnju koja će poboljšati kvalitetu našeg *Glasnika* i učiniti ga čitanijim. Oni su to i obećali na posljednjem sastanku Uredništva, pa nema razloga da im ne vjerujemo. Sadržaj ovog broja nekako ide tome u prilog jer su živnule i sve izvanfakultetske studentske aktivnosti, pa vjerujemo da će i zanimljivih priloga biti više u novim brojevima *Glasnika*.

U času pisanja ovog uvodnika opet smo izloženi pandemijskom utjecaju novog virusa, koji ozbiljno prijeti da poremeti naše redovne aktivnosti. Ovog se puta radi o dobro poznatom „nogometnom virusu“, koji se ciklički pojavljuje svake četiri godine, tijekom Svjetskog prvenstva u nogometu, a jedina epidemiološka mjera koja se zasad spominjala u javnosti jest ona resornog ministra koji je preporučio da se nastava zamijeni gledanjem utakmica.

Nadamo se da se ono što je preporučeno najmlađima i srednjoškolicima neće ozbiljno shvatiti i u našoj sredini te da će se sva planirana nastava uredno i završiti. Sretna okolnost kod ove pandemije jest da znamo točan datum njezina završetka – to će biti točno u terminu završetka finalne utakmice 18. prosinca 2022. godine, što znatno olakšava posao svim našim epidemiolozima i lokalnim stožerima. Ona druga pandemija, pandemija COVID-19 inačicama, nažalost još nije „položila oružje“ i obznanila svoj datum završetka. Stoga, u odnosu na taj epidemiološki fenomen, ostanimo i dalje odgovorni, poštujujmo sve pozitivne epidemiološke mjere te čuvajmo i sebe i druge, jer COVID-19 je i dalje među nama. Budimo na razini odgovornosti koja nas je krasila i u proteklim mjesecima, a što nam je omogućilo normalno održavanje nastave i izvršavanje svih preuzetih obveza. Za ovaj broj *Glasnika* dobili smo priloge s više sastavnica našeg fakulteta, što nam je i bio cilj jer želimo da naše glasilo svi članovi

naše male akademske zajednice doživljavaju kao svoje: i budući farmaceuti, i studenti dentalne medicine, i svi njihovi kolege koji studiraju na engleskom jeziku. Dakle, želimo da se izbjegne pogrešna percepcija kako je *Glasnik* ekskluzivno pravo samo medicinarina. Koliko smo u tome uspjeli, procijenite i sami, ali tu smjernicu u uređivanju našeg glasila nećemo mijenjati.

Stoga pozivamo sve naše studente da nam se javljaju, pišu, fotografiraju ... kako bismo znali sve o našem fakultetu. I dobro i loše. Kao što sam ovaj uvodnik uvijek koristio za poziv na suradnju, i danas ću ponoviti isto: želja nam je da se i svi vi, radi kojih *Glasnik* postoji i izlazi, u što većem broju opet aktivno uključite u uređivanje budućih brojeva, kao što su to sada napravili naši studenti, nastavnici i kliničari.

Slanjem vaših priloga Uredništvu svaki će sljedeći broj *Glasnika* biti bolji, kvalitetniji, zabavniji i zanimljiviji, a mi ćemo se potruditi da svi ti prilozima nađu mjesta na njegovim stranicama.

Budući da ovaj broj *Glasnika* očekujemo u predblagdansko doba, koristim priliku da svima vama, a u ime svih članova Uredništva *Glasnika*, zaželim čestit Božić i uspješniju novu godinu.

Zdravi i veseli bili!

prof. prim. dr. sc. Tonko Vlak, dr. med.,
glavni urednik *Glasnika Medicinskog fakulteta u Splitu*

IMPRESSUM Glasnik Medicinskog fakulteta u Splitu

vol. 15, br. 3, prosinac 2022. g
adresa: Šoltanska 2, 21000 Split
e-mail: glasnik@mefst.hr

Glavni urednik: Tonko Vlak

Studentska urednica: Karla Vrkić

Uredništvo: Lana Barać, Josipa Bukić, Zvonimir Družić, Luka Milovac, Valdi Pešutić Pisac, Mislav Radić, Ljubo Znaor, Nikolina Vitturi Bagatin, Dalibor Gabela, autor fotografija (na stranicama 4,6,8,9,15,26,27,32,33,34,49,50,51)

Tajnica Uredništva: Nikolina Vitturi Bagatin

Lektorica za hrvatski jezik: Josipa Korljan Bešlić
Dizajn i prijelom: Ivo Mađor
Tisak: Printera, Sv. Nedelja

Prijašnji urednici:

2019 - 2020 Ivica Grković; 2013 - 2018 Milan Ivanišević;
2009 - 2012 Livija Puljak; 2007 - 2009 Ivica Grković

Naklada: 400 primjeraka, Split, prosinac 2022.g.

T. Vlak Riječ glavnog urednika	02		
A. Tonkić Proslava Dana fakulteta - 25. godišnjica	04		
Dodijeljene Državne nagrade za znanost	05		
Znanstvenici Sveučilišta u Splitu među 2 % najcitiranijih u svijetu u 2021. godini	06		
Autorica najcitiranijih publikacija u području biomedicine i zdravstva	07		
Promocija doktora medicine studija Medicina na engleskom jeziku	08		
Svečano proslavljen dan Sveučilišta u Splitu	09		
Z. Družanić Plexus konferencija	10		
L. Milovac Prvi kongres studenata dentalne medicine u Splitu	14		
L. Milovac Osnovana Splitska Podružnica EMSA-e	16		
L. Milovac Novi sastav Studentskog zbora	18		
Ljetne razmjene CROMSIC-a	19		
L. Milovac Studentska razmjena u Sjedinjenim Američkim Državama	21		
M. Bošković Sudjelovanje na međunarodnom kongresu Hrvatskog društva za biokemiju i molekularnu biologiju	24		
D. Gujinović Izlet u Opatiju ili kako je prošao 10. Hrvatski kongres farmakologije	25		
Održana konferencija za medije projekta „Razvoj, unapređenje i provedba stručne prakse na Medicinskom fakultetu u Splitu“	26		
Ana Šešelja Perišin Održana Plivina škola ljekarničke skrbi u Splitu	28		
		29	Održana konferencija „Žene koje mijenjaju znanost: odvažne znanstvenice u Kanadi i Hrvatskoj“
		30	M. Huić Održan 14. Cochrane simpozij s temom „Kakva su istraživanja potrebna za naš zdravstveni sustav?“
		31	From Portugal to Croatia, with Cochrane
		32	Vremeplov - obuhvat gradilišta
		34	E. Vrdoljak U amfiteatru Medicinskog fakulteta u Splitu svečano je obilježena 50. obljetnica rada Klinike za onkologiju i radiologiju splitskog KBC-a.
		35	Mobile Access Dental Clinic (MADE) project
		36	I. Aranza, P. Đolonga, L. Milovac ITSHEC projekt
		38	PROMISE studenti PROMISE for P4 Medicine
		40	Medicinski fakultet sudionik velikog međunarodnog istraživanja mentalnog zdravlja mladih kojemu je europska komisija dodijelila 9,7 milijuna eura
		41	Sleep Revolution
		42	D. Matijaca Uz zdrav životni stil raSTEMo
		44	Social Innovation for integrated health CARE of ageing population in ADRION
		46	A. Jurčev Savičević, K. Miše Tuberkuloza – stara dama u novom ruhu, novi udžbenik Medicinskog fakulteta
		49	J. Barić Jubilarci - 25 godina na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu
		50	Foto žulj /Foto kolačić
		51	WHITE COAT DAY

„Poštovani, hvala Vam svima što ste svojim prisustvom uveličali svečanost proslave Dana Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, koji ove godine obilježava jubilarnu 25. obljetnicu svoga postojanja.“
rekao je dekan, prof. dr. Ante Tonkić prilikom svečane proslave održane dana 3. lipnja 2022.g. u amfiteatru.

Povodom ove obljetnice tiskano je posebno izdanje časopisa Glasnik. Časopis možete pronaći u centralnoj knjižnici Medicinskog fakulteta ili na mrežnim stranicama MEFST-a ili preko QR poveznice.

Dodijeljene Državne nagrade za znanost

ODBOR ZA PODJELU DRŽAVNIH NAGRADA ZA ZNANOST, imenovan Odlukom Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 75/21.), na temelju Zakona o hrvatskim državnim nagradama za znanost (Narodne novine, br. 108/95., 104/97. i 142/98.), na 3. sjednici održanoj 21. studenoga 2022. godine donio je ODLUKU O DODJELI DRŽAVNIH NAGRADA ZA ZNANOST ZA 2021. GODINU. Među ostalima, nagrade su dobili:

prof. dr. sc. Željko Dujić, redoviti profesor u trajnom zvanju na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu, nagrađuje se nagradom za životno djelo iz područja biomedicine i zdravstva. Glavni znanstveni interes profesora Dujića je humana fiziologija u području utjecaja okoliša na ljudsko tijelo (hipoksija, hiperoksija, hiperkapnija, hiperbarija, SCUBA i ronjenje na dah, tjelovježba itd.). Objavio je više od 180 radova u vodećim međunarodnim časopisima i spada među najcitanije znanstvenike iz fiziologije ronjenja. Njegov znanstveni doprinos odnosi se na sljedećih šest područja istraživanja humane fiziologije:

- 1) utjecaj slezene pri dugotrajnom zadržavanju daha prilikom ronjenja te pri aktivaciji simpatičkoga živčanog sustava,
- 2) karakterizacija simpatičkih neurona tijekom dugotrajnog zadržavanja daha u

vrhunskih ronilaca na dah i bolesnika sa zatajenjem srca,

- 3) cerebrovaskularne adaptacije tijekom ekstremne hipoksije,
- 4) utjecaj nevoljnih kontrakcija respiracijskih mišića na povećanje perfuzije mozga u ekstremnoj hipoksiji,
- 5) pojava asimptomatskih patofizioloških promjena u funkciji endotela većih arterija, srca i pojave edema pluća nakon SCUBA ronjenja, te
- 6) novačenje intrapulmonalnih šantova nakon SCUBA ronjenja i pojava arterijalizacije venskih plinskih mjehurića s opasnošću od embolizacije vitalnih organa.

Ova temeljna otkrića uspješno je primijenio u kliničkoj praksi u bolesnika sa zatajenjem srca, hipertenzijom, kroničnom plućnom bolešću, moždanim udarom, tetraplegijom te opstruktivnom

apnejom u snu. Profesor Željko Dujić jedan je od najpoznatijih hrvatskih fiziologa i priznati stručnjak. Uz njegov znanstveni doprinos ističe se i njegov vrijedan doprinos međunarodnoj afirmaciji Medicinskog fakulteta i cijelog Sveučilišta u Splitu.

prof. dr. sc. Ivana Novak Nakir, redovita profesorica Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, međunarodno je prepoznata znanstvenica u području autofagije nagrađuje se godišnjom nagradom za znanost. U 2021. godini objavila je dva znanstvena rada od kojih je jedan originalni znanstveni rad u kojemu se prikazuje otkriće uloge receptora BNIP3L/NIX u procesu uklanjanja mitohondrija, a drugi je pregledni rad kojim se predstavljaju dosadašnje spoznaje o ulozi spomenutog receptora u mitofagiji. Navedeni radovi dio su višegodišnjega predanog istraživanja procesa autofagije kao staničnog mehanizma diferencijacije, održavanja metaboličkog zdravlja, uklanjanja tumorskih stanica, ograničavanja upalnog procesa, prevencije neurodegeneracije i općenito procesa koji usporavaju starenje i pojavu bolesti. Međunarodna prepoznatljivost dosadašnjih istraživanja ogleda se u broju citata te u činjenici da je prof. dr. sc. Ivana Novak Nakir jedna od autorica smjernica za analizu autofagije.

UZZ@mefst

Znanstvenici Sveučilišta u Splitu među 2 % najcitiranijih u svijetu u 2021. godini

Sada već tradicionalna studija o najcitiranijim svjetskim znanstvenicima, koju prema podacima iz Scopus baze izrađuje istraživačka grupa sa Sveučilišta Stanford u Kaliforniji (SAD), objavila je podatke za 2021. godinu. U okviru studije koja obuhvaća najcitiranijih 2 % svjetskih znanstvenika u pojedinim granama znanosti, objavljena su dva popisa – najutjecajnijih znanstvenika za 2021. godinu te popis najutjecajnijih znanstvenika za cjelokupnu znanstvenu karijeru, a na obama su zapažen uspjeh postigli znanstvenici sa Sveučilišta u Splitu.

Na popisu najutjecajnijih znanstvenika za 2021. godinu našli su se Frano Barbir (Fakultet elektrotehnike strojarstva i brodogradnje), Sandro Nižetić (Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje), Ante Munjiza (Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije), Damir Vukičević (Prirodoslovno-matematički fakultet), **Ana Marušić** (Medicinski fakultet), Ognjen Bonacci (Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije), **Ozren Polašek** (Medicinski fakultet), **Ivana Kolčić** (Medicinski fakultet), **Janoš Terzić** (Medicinski

fakultet), Igor Jerković (Kemijsko-tehnološki fakultet) i Mladen Miloš (Kemijsko-tehnološki fakultet).

Najutjecajni su znanstvenici na popisu za cjelokupnu karijeru Frano Barbir (Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje), Ante Munjiza (Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije), **Ana Marušić** (Medicinski fakultet), Ognjen Bonacci (Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije), Mladen Miloš (Kemijsko-tehnološki fakultet), Sandro Nižetić (Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje), **Matko Marušić** (Medicinski fakultet), **Ivana Kolčić** (Medicinski fakultet), Igor Jerković (Kemijsko-tehnološki fakultet), Josip Mastelić (Kemijsko-tehnološki fakultet), Dragan Poljak (Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje) i Ratko Katić (Kineziološki fakultet).

Čestitamo svim našim znanstvenicima na ovom važnom uspjehu!

Odsjek za odnose s javnošću@UNIST

Autorica najcitiranijih publikacija u području biomedicine i zdravstva (od 2015. do 2020. godine) prema Godišnjem izvješću za 2021. godinu Hrvatske zaklade za znanost

Povodom 20. obljetnice rada Hrvatske zaklade za znanost provedena je analiza bibliometrijskih podataka preuzetih iz Scopusove baze izdavačke kuće Elsevier. Uz podatke prikazane u publikaciji *Scholarly Output and Impact*, donosimo prikaz najcitiranijih znanstvenih publikacija proizašlih iz istraživačkih (IP) i uspostavnih istraživačkih projekata (UIP) od 2016. do 2020. godine.

Publikacije proizašle iz projekata koje je financirala Hrvatska zaklada za znanost prepoznate su na temelju podataka o izvoru financiranja navedenih u publikaciji. Najcitiranije publikacije odabrane su prema najvećem broju zaprimljenih citata zaključno s 23. kolovozom 2021. godine za svako znanstveno područje (u prikaz su uvršteni izvorni znanstveni radovi do 30 autora).

Godišnji izvještaj u cijelosti moguće je pregledati na stranicama HRZZ-a.

» Phosphorylation of the mitochondrial autophagy receptor Nix enhances its interaction with LC3 proteins, *Sci. Rep.*, 7: 1131 (2017)

» DOPISNI AUTOR:
izv. prof. dr. sc. Ivana Novak Nakir,
Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu (83 citata)

Za znanstveno područje: Biomedicina i zdravstvo

Trenutačno sam voditeljica Istraživačkog projekta Hrvatske zaklade za znanost koji je nastavak uspješnog trogodišnjeg Uspostavnog istraživačkog projekta Zaklade u sklopu kojega je objavljeno pet znanstvenih radova. Redoviti natjecaji za istraživačke projekte koje Zaklada objavljuje osiguravaju mi mogućnost neprekidnog financiranja znanstvenoga rada te smatram da je to jedini način postizanja kvalitete u znanosti. Moje znanstveno djelovanje obuhvaća proučavanje staničnog procesa autofagije, koji je prisutan u svakoj eukariotskoj stanici, od jednostavnog kvasca do složenog čovjeka, te je neizostavni mehanizam čišćenja i uklanjanja štetnih, oštećenih ili nepotrebnih staničnih dijelova. U fokusu je mojeg istraživanja mitofagija, odnosno uklanjanje mitohondrija, staničnih tvornica energije, autofagijom. Projektima Hrvatske zaklade za znanost moja istraživačka grupa nastoji odgonetnuti mehanizme kojima je regulirana mitofagija, što je vrlo važno za preživljavanje stanica, jer oštećeni mitohondriji mogu dovesti do smrti stanica. Autofagija svojom aktivnošću usporava starenje, sprečava nastajanje tumora, upalnih i neurodegenerativnih bolesti jer uklanja štetne produkte iz naših stanica, poput nakupljenih proteina u Parkinsonovoj bolesti ili pak sudjeluje u uništavanju bakterija i virusa koji napadaju naše stanice.

Svoj sam znanstveni put u Hrvatskoj nastavila nakon doktorskog usavršavanja u Švedskoj te su projekti Hrvatske zaklade za znanost omogućili početak moje samostalne karijere. Zapošljavanje mladih doktoranada i poslijedoktoranada, uz pomoć Hrvatske zaklade za znanost, od neizmjerne su važnosti za uspješnost i kvalitetu znanstvenoga rada. Mladim znanstvenicima nastojim prenijeti entuzijazam za znanost te ih osposobiti za samostalno provođenje znanstvenih istraživanja.

Promocija doktora medicine studija Medicina na engleskom jeziku

Da vrijeme brzo leti, svjesni smo oduvijek. A kada se osvrnemo unatrag i u tom prohujalom vremenu prepoznamo djecu koja su postala odrasli ljudi, njihove nade koje su postale stvarnost, sreću što su školovanje priveli kraju te kreću u jedan sasvim novi život, ne možemo nego biti sretni zajedno s njima. U petak 16. rujna 2022. godine okupili smo se na promociji šeste generacije doktora medicine studija Medicina na engleskom jeziku u Splitu. Prva generacija koja je diplomirala u okviru suradnje Medicinskog fakulteta s REGIOMED klinikama ima 17 studenata, dok je diplomiranih studenata koji su svih šest godina studirali u Splitu 24. Svečanost promocije započela je govorom našeg dekana, prof. Ante Tonkića, koji je u osobno i u ime nazočnih prodekana prof. Katarine Vukojević, prof. Darka Moduna i izv. prof. Ivana Galića čestitao studentima i njihovim obiteljima. Prof. Tonkić je kao prepoznatost kvalitete Medicinskog fakulteta izvan granica Republike Hrvatske naglasio uspjeh međunarodne suradnje s REGIOMED klinikama. Prof. dr. sc. Dragan Primorac, jedan

od inicijatora suradnje s REGIOMED klinikama, također se obratio prisutnima i zahvalio svima koji su pridonijeli uspjehu ove suradnje i poručio studentima da nikada ne zaborave Split ni svoj fakultet. Okupljenima se obratio i prof. Johannes Brachmann, direktor REGIOMED Medical School, koji se osvrnuo na jake profesionalne i prijateljske veze nastale u sklopu suradnje i zaželio novim liječnicima puno uspjeha na dobrobit cjelokupne zajednice. Od ostalih sudionika nazočili su prof. Tomislav Kilić, prorektor Sveučilišta u Splitu, prof. Zoran Đogaš, prijašnji dekan Medicinskog fakulteta u Splitu, Tomislav Đonlić, pročelnik Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, tehničku kulturu i sport Splitsko-dalmatinske županije, Slavko Žaja, predstavnik Grada, doc. Željka Karin, ravnateljica Nastavnog zavoda za javno zdravstvo te ostali uzvanici. Promociji, nažalost, zbog bolesti nije prisustvovao prodekan studija, izv. prof. Joško Božić, ali je studentima prenio svoje čestitke i potporu koja nije izostajala ni za vrijeme studija.

A što se tiče naših studenata, dobro raspoloženje i sreću nisu mogli sakriti. Pred punim amfiteatrom i uz podršku svojih najmilijih spremali su se položiti prisegu i dobiti tako dugo iščekivanu diplomu. U dobroj atmosferi, uz šalu i smijeh namještali smo šalove i kape, isprobavali toge i uvjerali studente da će im prezimena na promociji biti ispravno pročitana, pa čak i ona najkompliciranija. Ipak je trema i nadalje bila prisutna, dijelom zbog vlastitih, a dijelom i zbog emocija majki, očeva, braće, sestara, baki i djedova i svih prijatelja od kojih je većina prešla dalek put da prisustvuju ovom svečanom događaju.

Cijeli mjesec uoči svečane promocije dolazili su studenti u studentsku referadu te se zajedno s nama prisjećali početaka studiranja. Iako još uvijek često u tremi zbog predstojeće

obrane diplomskog rada, a s druge strane ipak nesvjesni da se studij bliži kraju, rado su s nama dijelili uspomene i anegdote o najtežim predmetima, najzahtjevnijim profesorima, usponima i padovima studentskog života u posljednjih šest godina. Uz obećanje, naravno, da ono što se kaže u studentskoj referadi, ostaje u studentskoj referadi. Šalu na stranu, ali ne možemo reći ništa drugo osim da smo i više nego ponosni gledajući te mlade i ozbiljne ljude, njihov entuzijazam i želju da u životu uspiju i na profesionalnom i na privatnom planu. To je ono što im i mi odsrca želimo, ali prije svega želimo im da budu i ostanu dobri ljudi, na dobrobit i radost obitelji u kojoj žive i zajednice u kojoj će kao liječnici djelovati.

Služba za integrirane studije na engleskom jeziku

SVEČANO PROSLAVLJEN DAN SVEUČILIŠTA U SPLITU

Sveučilište u Splitu svečano je proslavilo svoj dan i 48. obljetnicu osnutka 15. lipnja 2022. godine u velikom amfiteatru Medicinskog fakulteta.

U sklopu programa dodijeljene su nagrade i priznanja. Plaketa za doprinos razvoju Sveučilišta u Splitu dodijeljena je, među ostalima, prof. dr. sc. Anti Tonkiću, dekanu Medicinskog fakulteta u Splitu.

Rektorova nagrada za izvrsnost koja se dodjeljuje najboljim studentima Sveučilišta u Splitu u akademskoj godini 2021./2022. za postignuća u akademskoj godini 2020./2021. (vođeci računa o zastupljenosti znanstvenih i umjetničkih područja te sastavnica Sveučilišta u Splitu) dodijeljena je Ivanu Frki Šeparoviću i Ani Zelić (s Medicinskog fakulteta).

Dan Sveučilišta uvijek je prilika da se prepoznaju posebno vrijedni pojedinci koji su svojim dugogodišnjim radom zadužili Sveučilište i stekli pravo dodjele počasnog

zvanja *professor emeritus* koje je dodijeljeno, među ostalima, prof. dr. sc. Dušanki Martinović Kaliterni (Medicinski fakultet).

Povodom Dana Sveučilišta svečana dodjela Rektorovih nagrada održana je 14. lipnja u 12 sati u velikom amfiteatru Medicinskog fakulteta.

Rektorova nagrada za posebna postignuća ili izniman uspjeh ostvaren u akademskoj godini 2020./2021. u javnome nastupu ili djelovanju, sudjelovanju i uspjehu na državnim i međunarodnim natjecanjima dodijeljena je, među ostalima: skupini studenata s Medicinskoga fakulteta, a koju čine Hana Ahmetović, Karla Alfirević, Kristina Bakota, Jelena Bartulović, Josipa Bilobrk, Ivana Blajić, Renata Brčić, Ines Brešić, Ružica Brešić, Matea Čatipović, Josipa Čorić, Ana Dilber, Željko Dragičević, Anita Dželalija, Tea Gaberc, Ana Marija Lukšić, Nina Maleš, Nikola Papić, Gabrijela Penić, Ivana Poljak, Ivona Prološčić, Renata Runjić,

Andrija Stanišić, Lucija Šolić i Mirna Tadić. Skupina studenata uključena je u organizaciju i rad punktova za cijepljenje građana protiv bolesti uzrokovane virusom SARS CoV2. U Spaladium areni te Dvorani Gripa obavljali su administrativni dio pregleda, ali i ono najvažnije, davali znanstveno utemeljene činjenice o cjepivima svima koji su izrazili zabrinutost zbog masovnog širenja neistinitih tvrdnji o cjepivima utemeljenih na lažnim vijestima te davali upute kako se ponašati nakon cijepljenja.

Odsjek za odnose s javnošću@UNIST

» Organizacijski odbor

Plexus konferencija

U dvorani Hrvatski dom u Splitu od 23. do 25. rujna održana je Plexus konferencija. Radi se o međunarodnoj konferenciji namijenjenoj mladim stručnjacima iz područja biomedicine i zdravstva, a cilj je bio inspirirati ih za budućnost govoreći o uspjesima znanstvenika iz Hrvatske i svijeta. Konferenciju su organizirali članovi udruge Med&X – dr. Alen Juginović (predsjednik udruge), dr. Miro Vuković, dr. Marina Grubić i studentica Valentina Biloš, a u organizaciji su sudjelovali i drugi studenti našeg fakulteta – Pjero Bačić, Lucija Skejić, Nada Rakić i Paula Vučica te Antea Zrnčić, studentica MefZg-a i Ivan Lukšić, student FESB-a. O konferenciji smo razgovarali s članovima udruge Med&X.

Alene, možete li nam za početak reći kako ste došli na ideju ove konferencije? Otkud naziv Plexus?

Plexus možda na prvu zvuči kao neobično ime, ali kada se pogledaju cilj konferencije i medicinsko značenje, onda počinje imati puno više smisla. S obzirom na to da smo uvidjeli koliko profesionalno povezivanje i savjeti vrhunskih stručnjaka znače mladim ljudima u širenju njihove mreže i napretku karijere, odlučili smo da ciljevi konferencije budu upravo *networking* i inspiriranje mladih ljudi karijernim putovima lidera u medicini i znanosti. Pošto su nam ciljana publika primarno mladi profesionalci i studenti iz medicinskog područja, htjeli smo na neki način spojiti medicinu i *networking* u jedno kratko ime što je na kraju bio – Plexus, odnosno u anatomskom pogledu splet i povezanost između živaca (ili krvnih i limfnih žila). I tako smo na kraju došli na ime konferencije koje su ljudi dosta dobro prihvatili.

S obzirom na to da živite i radite u SAD-u, kako to da ste odabrali baš grad pod Marjanom za održavanje ove konferencije?

Split je grad u kojem sam rođen i u kojem sam odrastao te je to grad u kojem smo upravo na Medicinskom fakultetu organizirali i naše prethodne godišnje konferencije kao Praktična znanja za studente ili *Nobel days* s kojima smo u Split doveli u tri godine oko 2 000 studenata iz 27 zemalja svijeta te šest dobitnika Nobelove nagrade. Uvijek sam zahvalan mnogobrojnim studentima i osoblju Fakulteta na nesebičnoj pomoći oko ovih konferencija. Bez obzira na to što sam otišao i sada radim kao postdoktorand na Harvardu, gdje istražujem utjecaj loše kvalitete spavanja na zdravlje, jedan izvrstan tim studenata s našeg fakulteta i ja htjeli smo nastaviti organizirati konferencije jer smo vidjeli koliko one znače za mlade ljude, širu zajednicu te Hrvatsku koju na ovaj način brendiramo kao izvrsnu zemlju za kongresni turizam. Stoga smo osnovali Udrugu Med&X i nije bilo teško odabrati Split jer smatramo da je zaista važno mlade ljude, osobito u našoj zajednici, inspirirati i upoznati s vrhunskim profesionalcima iz medicinskog polja kako bi sami mogli ostvariti iznimne uspjehe u karijeri i na taj način doprinijeti razvoju svoje zajednice.

Jeste li zadovoljni odazivom predavača i slušatelja?

Jako smo zadovoljni i predavačima i slušateljima. Ove smo godine imali oko 200 mladih biomedicinskih profesionalaca iz gotovo 30 zemalja u prekrasnom ambijentu koncertne dvorane Hrvatski dom u centru Splita. Sudjelovalo je troje dobitnika Nobelove nagrade, potpredsjednica globalne AstraZenece, dr. Reić, glavna znanstvenica Svjetske zdravstvene organizacije, dr. Swaminathan, glavni medicinski direktor Microsofta dr. Rhew te poznati hrvatski znanstvenici i liječnici kao što su dr. Lauc, dr. Primorac, dr. Đikić i dr. Beck. Budući da smo

gostima na konferenciji htjeli pokazati i povijest našeg grada, odabrali smo, uz obilazak Dioklecijanove palače, i Galeriju Meštrović (gala večera) i Hrvatski dom kao jedne od najljepših i najreprezentativnijih lokacija u našem gradu. Zahvalni smo svim našim volonterima koji su odradili izvrstan posao, kao i našim kolegama u Hrvatskom domu i Galeriji Meštrović te svim medijima, partnerima, pokroviteljima i sponzorima. Krenuli smo već u organizaciju Plexus 2023 koji će biti u rujnu, kada očekujemo još bolji program, *networking* događaje te još više gostiju iz brojnih zemalja svijeta što otvara priliku za nova poznanstva i kolaboracije. Sve novosti možete pratiti na našoj internetskoj stranici www.medx.hr.

Konferenciju su slušali i mnogobrojni studenti medicine i mladi liječnici. Postoji li nešto što im želite poručiti?

Jedna od jako važnih poruka koju želim istaknuti jest ta da bi se već od ranih dana studija studenti trebali početi baviti izvannastavnim aktivnostima u bilo kojem pogledu – od znanosti, organiziranja konferencija do sporta. Smatram da je to jako važno za profesionalni i osobni razvoj i točka diferencijacije kada poslije budu tražili posao u nekoj instituciji. Također, jako je važno da studenti nikada sami sebe ne ograničavaju u karijernim ciljevima jer su iz neke manje sredine ili smatraju da oni jednostavno ne mogu doći na neku vrhunsku instituciju (često bez objektivnog razloga). Imam veliku sreću što na Harvard College imam svoj predmet naziva „Neurobiologija emocija i poremećaja raspoloženja” na kojem poučavam studente završnih godina te mogu zasigurno reći da, iako su ti ljudi zaista odlični, nipošto hrvatski studenti nisu lošiji. Nisam mogao ni sanjati da ću raditi na Harvardu, a na kraju se to ostvarilo. Mislim da je važno biti uporan, radišan, pošten i mentalno čvrst da prebrodite prepreke kojih će život jako puno donijeti te da treba sanjati velike snove i ići prema njima jer makar se oni ne ostvare, barem

» Gala večera – grupna slika

» Organizacijski odbor – Hrvatski dom

» Doc. dr. sc. Natko Beck, dr. med., Nada Rakić i dr. sc. Gordan Lauc

ste ih, za razliku od dosta ljudi, pokušali ostvariti te nećete sebi u starijoj dobi govoriti „E, da sam barem...”. Sretno vam svima!

Marina, možeš li nam reći čime si se bavila u organizaciji Plexus konferencije?

Moj primarni posao u organizaciji Plexus konferencije bio je vođenje odnosa s javnošću. Udruga Med&X organizator je Plexus konferencije i nas smo četvero liječnika i studenata (Alen, Valentina, Miro i ja) kao suosnivači udruge međusobno ugrubo službeno podijelili zadatke pa je mene dopalo vođenje odnosa s javnošću.

U samom početku, prije nego smo podijelili područja, svi smo zapravo radili sve tako da je bilo jako puno zajedničkog posla oko traženja potencijalnih sponzora, ideja koga pozvati na konferenciju, traženja kontakata, prijavljivanja natječaja te stvaranja same slike o Udruzi i konferenciji. Približavanjem datuma konferencije povećavao se i obujam posla u svakom od područja pa je tako Valentina postala primarno zadužena za vođenje dizajna, Alen programa, Miro financija, a ja PR-a, ali u svakom smo trenutku i dalje zapravo svi pomagali jedni drugima bilo savjetima, bilo odrađivanjem nekog zadatka.

Uz vođenje PR-a u kojem su mi kao asistentice PR-a pomagale Nada Rakić i Lucija Skejić, najviše sam se od dodatnih poslova bavila zadatcima koji su bili iz područja dizajna pa smo tako Antea Zrnčić s 5. godine MefZg-a i ja, pod Valentininim vodstvom, odrađivale potreban posao kao asistentice u dizajnu.

Neposredno prije konferencije zadatak nam je bio proširiti vijest o konferenciji te kontaktirati sve prijavljene, a u slučaju bilo kakvih pitanja ili problema što bolje i brže pokušati im pomoći, dok je na samoj Plexus konferenciji ekipa PR-a dočekivala sve sudionike i uvažene goste te bila cijelo vrijeme svima na usluzi. Može se očekivati da završetkom konferencije završava i posao oko nje, ali zapravo u svim područjima ima jako puno javnosti

» Prof. dr. sc. Robert J. Lefkowitz, dr. med. – dobitnik Nobelove nagrade

nevidljivog posla, ali to su slatke brige nakon uspješno odrađenog posla oko konferencije. Također, završetkom organizacije Plexus 2022 polako, ali sigurno krećemo u organiziranje Plexus 2023 konferencije tako da nas pratite na društvenim mrežama i nipošto nemojte propustiti još bolju konferenciju u rujnu 2023. godine!

Što misliš hoće li ti ovo iskustvo koristiti u budućnosti i na koji način?

Naravno! Ovo će mi iskustvo iz više razloga koristiti. Valentina, Miro i ja bili smo studenti na početku organizacije konferencije pa je trebalo usklađivati obveze oko fakulteta i obveze oko organizacije zbog čega smo sigurno svi poboljšali organiziranje svojeg vremena i balansiranje obveza. Usto, pasivni dolazak na neki događaj dobra je stvar za učenje nečeg novog iz predstavljenog područja i za povezivanje s kolegama, ali tek u aktivnoj organizaciji vidite koliko ima posla oko nečega, naučite jako puno novih stvari i vještina za koje niste mislili da će vam ikada biti potrebne ili da ćete nešto tako raditi.

Kako je moj posao primarno bio odnos s javnošću, kontaktiranjem raznih institucija, pojedinaca, udruga ili sekcija jako sam se oslobodila u komunikaciji s drugima bez obzira na to tko ili što su jer je jednostavno takva priroda posla da morate komunicirati s ljudima. Također, aktivnim sudjelovanjem u užoj organizaciji ovakvih događaja shvatite kako neke stvari funkcioniraju, koliko unaprijed trebate razmišljati o tome gdje, kada i kako nešto organizirati, koliko nešto košta i razne druge administrativne stvari za koje niste znali da su potrebne, a još manje da ste o njima prije razmišljali.

Neke od najvažnijih korisnih stvari koje mi je donijelo ovo iskustvo i neki od brojnih razloga zašto preporučam svima da se što ranije uključe u bilo kakve aktivnosti jest to da u ključnim trenutcima naučite koliko dobro podnosite stres, naučite

brzo donositi odluke, naučite bolje funkcionirati u kolektivu i povežete se s brojnim dotad nepoznatim ljudima.

Unatoč svim problemima na koje naiđete u samoj organizaciji, ovo je jedno neprocjenjivo iskustvo, posebno kada povratno dobijete e-poruke sudionika u kojima vam zahvaljuju jer se zbog nečeg što ste vi radili vraćaju znanstvenom radu, medicini, svom primarnom poslu, da više vjeruju u sebe ili da su jednostavno upoznali brojne drage ljude koje drukčije vjerojatno ne bi upoznali. Sve u svemu, jedno jako korisno iskustvo zbog čega se još više veselim idućoj konferenciji!

Miro, možeš li nam reći nešto više o Udruzi Med&X koja je organizirala ovu konferenciju?

Udruga Med&X neprofitna je organizacija koju su u travnju 2021. godine osnovali Alen Juginović, Miro Vuković, Marina Grubić i Valentina Biloš. Ovaj tim što sadašnjih što bivših studenata Medicinskog fakulteta u Splitu u godinama koje su prethodile osnivanju udruge bavio se organizacijom mnogobrojnih aktivnosti te su stečeno iskustvo željeli pretočiti u osnivanje neovisne pravne osobe kako bi svoje ciljeve mogli ostvarivati na još većoj razini. Udruga je osnovana s dvama primarnim ciljevima: povezivanje mladih Hrvata i Hrvatica koji žive i rade na institucijama diljem svijeta s kolegama u Hrvatskoj u svrhu

razmjene iskustva te započinjanja međuinstitucijskih suradnji organizacija stručnih programa razmjene za hrvatske studente biomedicinskog područja na vrhunskim institucijama diljem svijeta. Trenutačno, uz izvorna četiri člana – osnivača, udruzi se priključilo još četvero naših kolega te nam je želja u budućnosti još više pojedinaca privući u rad udruge, kako bismo zajedno radili na projektima poput Plexus konferencije.

Valentina, koja je bila tvoja uloga u organizaciji Plexus konferencije?

Moja uloga u organizaciji Plexus konferencije prvenstveno je bila koordiniranje projekata vezanih za dizajn i vizualni identitet konferencije. Veliki doprinos imali su i Antea Zrnčić, studentica medicine na Medicinskom fakultetu u Zagrebu i Ivan Lukšić, student FESB-a.

Za kraj, s obzirom na uspjeh ove konferencije – imate li u planu organizirati nešto slično u budućnosti?

Definitivno imamo, velik uspjeh prve Plexus konferencije samo nam je dao vjetar u leđa da nastavimo dalje s projektima! Vidimo se na Plexus Conference 2023 :)

Zvonimir Družanić

» Magdalena Ivić, Ivan Aranza, Zvonimir Družanić, Zita Vukšić

Organizacijski odbor:

Alen Juginović, dr. med. – predsjednik Organizacijskog odbora i voditelj Programa

Marina Grubić, dr. med. – voditeljica Odnosa s javnošću

Miro Vuković, dr. med. – voditelj Financija

Valentina Biloš (5. godina Medicine, MefSt) – voditeljica Dizajna

Paula Vučica (3. godina Medicine, Mefst) – asistentica Programa

Nada Rakić (3. godina Medicine, Mefst) – asistentica Odnosa s javnošću

Lucija Skejić (3. godina Medicine, Mefst) – asistentica Odnosa s javnošću

Pjero Bačić (5. godina Medicine, Mefst) – asistent Financija

Antea Zrnčić (5. godina Medicine, Mefzg) – asistentica Dizajna

Ivan Lukšić (FESB) – asistent Dizajna

Volonteri:

Mislav Mićanović, mag. pharm.

Barbara Bojčić (6. godina Medicine, Mefst)

Ema Boras (6. godina Medicine, Mefst)

Marija Dagelić (6. godina Medicine, Mefst)

Zvonimir Družanić (6. godina Medicine, Mefst)

Katarina Čavka (5. godina Medicine, Mefst)

Marjeta Alujević Grgas (4. godina Medicine, Mefst)

Zita Vukšić (2. godina Medicine, Mefst)

PRVI KONGRES STUDENATA DENTALNE MEDICINE U SPLITU

Za još jedan odličan projekt na našem fakultetu pobrinuli su se studenti Dentalne medicine koji su ove jeseni organizirali prvi Kongres studenata dentalne medicine koji je na našem fakultetu otvoren 30. rujna. Kongresu je prisustvovalo ukupno 200 studenata koji su tijekom dva dana imali priliku slušati predavanja iz svih grana dentalne medicine te steći nova praktična znanja na mnogobrojnim *hands-on* radionicama. Osim studenata Dentalne medicine Medicinskog fakulteta u Splitu, Kongres je okupio studente Fakulteta dentalne medicine u Rijeci, Stomatološkog fakulteta u Zagrebu, Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravlje u Osijeku, Stomatološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu, Stomatološkog fakulteta s klinikama u Sarajevu te studija dentalne medicine medicinskih fakulteta u Mostaru, Nišu i Banja Luci.

U prijepodnevnim satima održala su se predavanja u amfiteatru Medicinskog

fakulteta u Splitu, koji je dosad ugostio mnoge ugledne znanstvenike i stručnjake, nobelovce i mnoge umjetnike te veliki broj studenata iz Hrvatske i inozemstva. Poslijepodne, nakon organiziranog ručka, održane su radionice u prostorijama Fakulteta, Stomatološke poliklinike, Kampusu i KBC-a Križine.

Studenti su imali priliku odabrati dvije od ukupno šesnaest aktualnih tema kojima su obuhvaćene sve grane dentalne medicine. Predavanja i radionice održali su naši profesori, docenti i doktori te gostujući predavači. U petak su aktivni sudionici prezentirali svoje radove od kojih su tri najbolja izabrana i bogato nagrađena.

U organizaciju ovog kongresa uključilo se više od 40 studenata Dentalne medicine, a posebno moramo istaknuti Organizacijski odbor, koji čine **Klaudia Alerić, Megi Brekalo, Mare Ković, Jure Martinić i Ivana Milardović.**

Predsjednica Organizacijskog odbora, Ivana Milardović, rado je pristala odgovoriti na naša pitanja pa smo odmah krenuli s onim što nas je najviše zanimalo: Odakle je uopće došla ideja za ovaj kongres?

U rujnu prošle godine nekoliko nas kolega s godine sudjelovalo je na međunarodnom kongresu IADS-a u Istanbulu. Ondje smo imali priliku upoznati studente dentalne medicine, pa tako i doktore iz cijelog svijeta. Slušali smo njihova iskustva s organizacijom ovakvih događaja, učili od njih te uživali u svim društvenim aktivnostima koje su nam pripremili. Nakon tih nekoliko dana bili smo sigurni da moramo i mi nešto slično pokušati organizirati. Sve je ostalo na ideji do ove godine kada smo posjetili dva hrvatska studentska kongresa. Budući da su time svi stomatološki fakulteti (studiji dentalne medicine) dosada imali svoj studentski kongres, zapitali smo se zašto to ne organiziramo i mi. Skupili smo hrabrosti i krenuli u proces.

Organizirati ovakav kongres sigurno nije bilo jednostavno. Srećom, dosta se studenata uključilo u organizaciju, ali našao se tu i pokoji sponzor. Naravno, veliku pomoć pružio je i Fakultet, za što Ivana ima samo riječi hvale.

Hijela bih zahvaliti dekanu Medicinskog fakulteta u Splitu, prof. dr. sc. Anti Tonkiću, na iznimnoj podršci tijekom organiziranja Kongresa. Također, velika hvala našem prodekanu za studij Dentalne medicine, izv. prof. dr. sc. Ivanu Galiću, koji je od samog početka prepoznao vrijednost i važnost Kongresa za nas studente, kao i za Medicinski fakultet. Bez njegove pomoći realizacija ovakvog događaja ne bi bila moguća. Hvala i ostalim prodekanima te Upravi Fakulteta na pristupačnosti i motivaciji da ostvarimo zamišljeno. Zahvaljujem i svim predavačima i voditeljima radionica koji su dva dana nesebično dijelili svoje znanje i iskustvo te na taj način sve sudionike ovog

kongresa, a najviše mlade kolege, obogatili i zainteresirali raznovrsnim temama u području dentalne medicine.

Studentski projekt poput ovog samo je nastavak mnogobrojnih projekata naših kolega posljednjih godina, a ne sumnjamo da će ih u budućnosti biti sve više. Iz tog razloga pitali smo našu sugovornicu ima li koji savjet za sve one koji razmišljaju o organizaciji jednog studentskog kongresa ili pak nekog drugog studentskog projekta.

Svakako i dalje mislimo da ovo nije nimalo lak zadatak i da svatko tko se odluči nastaviti što smo mi započeli, mora imati hrabrosti i snage za ovakav događaj. Cijeli proces organizacije zahtijeva puno odricanja, vremena, truda i strpljenja. Nije jednostavno, ali vrijedi. Sav umor, neprospavane noći i stres nestanu kad dođe taj dan i kad pred sobom vidite pun amfiteatar mladih kolega željnih znanja od kojih na kraju čujete prekrasne riječi pohvale.

Da riječi hvale ne nedostaje, svjedoče osvrti studenata sudionika.

„Prvi kongres studenata dentalne medicine u Splitu je odlično organizovan, video se veliki trud odbora. U samo dva dana uspjeli su da rasporede 9 predavanja sjajnih stručnjaka iz skoro svih oblasti stomatologije, sa učesćem na 2 hands-on radionice. Drago mi je da smo imali priliku da prezentujemo svoje naučno-istraživačke radove koje smo radili na našim klinikama u Beogradu. Takođe, u večernjim satima organizovana su nezaboravna druženja gde smo svi mogli bolje da se upoznamo i zabavimo. Ostvarena su poznanstva koja verujem da će prerasti u divne buduće saradnje. Od srca čestitam celom odboru i želim im puno sreće u daljem organizovanju kongresa, sa željom da Kongres studenata dentalne medicine u Splitu zaista postane jedna prelepa tradicija.“

V. K., student Stomatološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu

„Pozdrav, pišem ovaj mail s ciljem da vam se zahvalim na odličnom kongresu. Mogu reći i u ime svojih kolega i u vlastito ime da smo prezadovoljni. Prije svega komunikacijom i prije samog kongresa, vašom ažurnošću, ljubaznošću i ugodnom, domaćinskom i prijateljskom atmosferom. Organizacija je bila odlična i naravno, ono zbog čega smo došli, znanje, nam je beskompromisno preneseno. Čestitam vam na uspjehnosti i želim sreću u svim narednim projektima, kojih će nadam biti još. Lijep pozdrav iz Sarajeva. Do viđenja!“

-M.K., studentica Stomatološkog fakulteta sa klinikama u Sarajevu

Našim dragim kolegama želimo puno uspjeha u daljnjem radu i zahvaljujemo na ugodnom razgovoru.

Luka Milovac

OSNOVANA SPLITSKA PODRUŽNICA EMSA-E (European Medical Students' Association)

Od svibnja ove godine naše je sveučilište bogatije za još jednu studentsku udruhu – EMSA-u. Ova udruha nije novost na sveučilištima diljem Europe. Naime, aktivna je od 1990. godine, međutim, na osnivanje podružnice u našem gradu čekalo se dugo. Ideja za pokretanje ove hvalevrijedne udruge pala je na pamet našem kolegi Ivanu Bućanu, studentu 2. godine Medicine i prvom predsjedniku splitske podružnice EMSA-e. S Ivanom smo sjeli i porazgovarali o sadašnjim i budućim planovima udruge.

Ivane, možete li nam objasniti što je zapravo EMSA i čime se bavi?

Prije svega želim Vam zahvaliti što ste mi dali priliku obratiti se kolegicama i kolegama u ime EMSA-e Split za *Glasnik* Medicinskog fakulteta. EMSA Split europsko je udruženje studenata medicine i želi predstavljati upravo studente medicine Sveučilišta u Splitu, ali mi smo našu ideju proširili na jedan širi kolektiv studenata te uključili i studente svih zdravstvenih tipova studija, kao i studente Pravnog fakulteta, Ekonomskog fakulteta, Filozofskog Fakulteta te Stručnih studija koji su pronašli svoje mjesto u našoj udruzi. Udruga je osnovana u cilju promicanja i zastupanja interesa studenata medicine, unapređenja edukacije i znanstvene aktivnosti, međunarodne suradnje studenata medicine u svim područjima djelovanja. Kao član udruge regionalnog karaktera EMSA-e Europe, EMSA Split svoje će aktivnosti većinom usmjeravati na europsku regiju te će gajiti „europske vrijednosti“, posebice one humanističkog promišljanja, racionalnosti, univerzalnosti ljudskih prava te nepovredivosti i dostojanstva ljudskog života. Udruga će svojim aktivnostima nastojati ojačati društvenu koheziju, pojačati kvalitetu edukacije, zdravstva i života općenito te će u osnovi svojih aktivnosti poštovati ideju očuvanja okoliša.

Na društvenim mrežama udruge može se vidjeti da vaši članovi nisu samo studenti Medicinskog, već i drugih fakulteta u Splitu. Kako funkcionira ta studentska suradnja?

U potpunosti ste u pravu, naša ideja jest upravo pokazati kako studenti bez obzira na različitost fakulteta ipak moraju surađivati u rješavanju suvremenih izazova današnjeg društva. U pogledu naše suradnje, studenti Pravnog fakulteta na čelu s tajnikom Udruge, Božom Bradarićem, dali su ogroman doprinos u uređenju pravnog okvira Udruge, od izrade pravilnika i poslovnika za sva povjerenstva pa sve do komunikacije s državnim tijelima s obzirom na to da smo udruha upisana u sudski registar Republike Hrvatske. Odlična nam je suradnja i s kolegama Stručnih studija koji su doprinijeli u vizualnom dizajnu same Udruge, a s kolegama s Ekonomskog fakulteta ostvarujemo savjetodavnu

suradnju u pogledu financiranja Udruge. Naglasio bih veliku zainteresiranost kolega i sa Zdravstvenih studija koji su nam pomogli u marketinškom dijelu glede promoviranje Udruge na društvenim platformama.

Udruhu ste osnovali u svibnju ove godine dok ste još bili na prvoj godini studija. Bojite li se da će vam s obzirom na kratko vrijeme provedeno na Fakultetu nedostajati iskustva u vodstvu Udruge?

Mišljenja sam da iskustvo na Fakultetu nije izravno povezano s vođenjem određene organizacije, ali poznavanje određenih procesa i procedura svakako je korisno. Upravo smo zbog toga otpočetak ostvarili suradnju sa Studentskim zborom, kao i prodekanicom za nastavu prof. Renatom Pecotić i dekanom prof. Antom Tonkićem, koji su nas u potpunosti prihvatili i podržali u pogledu razvoja i rada Udruge. Konačno, osobno sam vodio određene organizacije, kao i neki članovi naše udruge tako da će naše zajedničko iskustvo iz tog razdoblja doprinijeti radu Udruge u cjelini.

Što bi EMSA mogla ponuditi svojim članovima a što je izdvaja od ostalih postojećih udruga?

EMSA Split zasigurno želi mladim ljudima dati mogućnost uvida i aktivnog sudjelovanja u upravljanju organizacije europskog karaktera. Želimo da se studentice i studenti ohrabre u zastupanju svojih stajališta, kao i promicanju ideja koje mogu doprinijeti širim društvenim skupinama. Važno je da svoj rad mogu predstaviti medijima i zainteresiranoj javnosti, ali mogućnost stvaranja novih kontakata sa studentima iz Europe i svijeta, kao i vodećim ljudima najvećih europskih i svjetskih organizacija zaista je jedna od ključnih prednosti. U tom pogledu naglasio bih da kao udruga imamo i ostvarenu suradnju sa zastupnicima u Hrvatskom saboru i upravo u tom pogledu želimo doprinijeti da nam i oni pomognu

kao predstavnici volje građana. Održavanje twinning projekata zaista je vrlo važna stvar za svakog studenta jer osim edukacijskog dijela, važno je stvoriti upravo društveni kontakt s ljudima. Naša posljednja inicijativa koju smo nedavno pokrenuli jest *Balkan Medical Students' Initiative* (BMSI) koja ide u smjeru okupljanja studenata s područja jugoistočne Europe na kongres studenata u ljetnim mjesecima iduće godine.

Kakvi su Vam planovi u budućnosti? Imate li neke ciljeve koje ste si zadali kao prvi predsjednik Udruge?

Fokus svakako stavljamo na projekte humanitarnog karaktera, *twinning* projekte s našim sestrinskim organizacijama diljem Europe, ali i BMSI kojim ćemo nastojati približiti odnose s našim kolegama iz susjednih država. Cilj koji zaista želim ostvariti, osim navedenih projekata, jest međunarodna suradnja s organizacijom koja je poznata u cijelom svijetu, ali naziv organizacije ostavit ćemo za druga vremena. Mislim da bi ta suradnja doprinijela ne samo našoj udruzi nego čitavoj lokalnoj zajednici, ali potrebno je izvjesno vrijeme da se ona ostvari.

Imate li koji savjet za sve koji žele osnovati novu studentsku udrugu ili pokrenuti nešto novo na Fakultetu?

Osnivanje udruge ovakvog tipa kojom se obvezujete na Zakon o udrugama i učestaloj komunikaciji s državnim tijelima nije jednostavan posao. Zato je potrebno okupiti studente koji jednako vjeruju u vašu ideju i aktivno sudjeluju u njezinoj realizaciji. Konačno, od iznimne je važnosti ustrajati i biti agilni u radu udruge, a to znači redovna komunikacija s vašim članstvom jer je cilj da svima bude ugodno provoditi vrijeme u vašoj udruzi.

Zahvaljujemo Ivanu na odvojenom vremenu i želimo mu puno uspjeha u daljnjem radu!

Luka Milovac

Novi sastav Studentskog zbora

– tko će nas predstavljati iduće dvije godine?

Studentski je zbor krovna studentska organizacija i studentsko izborno predstavničko tijelo koje štiti interese studenata, sudjeluje u odlučivanju u tijelima visokog učilišta i predstavlja studente u sustavu visokog obrazovanja. No, Studentski je zbor također vrhovno studentsko tijelo na fakultetu te samim time svojim godišnjim programom aktivnosti i projekata znatno podiže studentski standard na fakultetu. Krajem lipnja 2022. godine na Medicinskom fakultetu održali su se izbori za novi sastav Studentskog zbora. Pobjedu je odnijela kandidacijska lista Vladimira Ercegovića. S obzirom na to da je Studentski zbor institucija koja predstavlja sve studente našeg fakulteta, odlučili smo porazgovarati s novoizabranim predsjednikom i dati vam uvid u njegove planove za sljedeće dvije akademske godine.

Vladimire. možeš li nam za početak reći nekoliko riječi o sebi?

Zovem se Vladimir Ercegović. Student sam pete godine Medicine. Volim sport, knjige, putovanja i dobru hranu. Aktivan sam u dosta studentskih udruga, sekcija i projekata, na Fakultetu i izvan njega. Jesam li spomenuo već da volim dobru hranu?

Što te potaknulo da se kandidiraš na izborima za Studentski zbor?

Volim preuzimati inicijativu i odgovornost. Uvidio sam da se bliže novi izbori za Studentski zbor te sam odlučio okupiti određene ljude s kojima bih mogao pokrenuti nekoliko ideja i projekata koje sam imao želju napraviti na našem fakultetu.

Studentski zbor smatrao sam dobrom podlogom za djelovanje jer omogućuje dobar preskok inicijalnih koraka administracije i izravno te poveže s ljudima koji donose odluke.

Na koji si način birao ljude za svoju kandidacijsku listu? Jesi li zadovoljan ekipom s kojom ćeš surađivati ove dvije godine?

Na razne načine, od osobnih poznanstava s ljudima koji su sudjelovali sa mnom u projektima do dobrih preporuka. Fokus je bio na prezentaciji našeg budućeg programa koji su članovi liste prepoznali i odabrali su biti dio toga. Zadovoljan sam ekipom, tek smo krenuli s radom, imamo se vremena dokazivati.

Koji su planovi za ovu godinu? Kako ih misliš ostvariti?

Osnova je provesti istraživanje među studentima o stvarima koje smatramo aktualnim te o nekim našim idejama. Želimo vidjeti smatraju li studenti jesu li potrebne promjene i tražili bismo od njih da poslože stavke ankete po prioritetima. Naš bi se rad najviše fokusirao na rezultate tih anketa. Ovim načinom svaki student izravno utječe na rad Zbora. Ne može „demokratskije“ od toga.

Naše su ideje bile prezentirane na društvenim mrežama još prije samih izbora i tamo su još uvijek javno dostupne.

Naglasio bih kako je ključ uspjeha dobra komunikacija i sa studentima (planirana anketom i uz pomoć studentskih predstavnika) i s Upravom Fakulteta, dekanom i prodekanima.

Ako studenti imaju prijedloge za rad Zbora, na koji ti se način mogu obratiti?

Mogu mi se javiti preko studentskih predstavnika svojih godina koji imaju moj telefonski broj te se nalaze u grupi na društvenim mrežama u kojoj svi zajednički komuniciramo te izmjenjujemo obavijesti.

Odlično! Imaš li kakvu posljednju misao ili zaključak? Odabrao si zanimljivu sliku za predstavljanje u javnosti, zašto?

Puno hvala svima na podršci u izborima, a i u dosadašnjem radu. Htio bih se zahvaliti osoblju iz administracije i tetama na porti na podršci oko papirologije potrebne za izbore, ekipi s druge liste za poštenu kampanju te ih pozvati na suradnju na projektima u budućnosti. Zahvalan sam i dekanu i prodekanima na iznimnom razumijevanju za studentsku problematiku, pružanje podrške i prijedloge rješenja. Želio bih potaknuti studente da se dodatno angažiraju i ostave veći trag u svojoj zajednici od onog minimuma što se od njih očekuje jer se svaki taj trud na određeni način vrati. Mislim da mladi ljudi trebaju iskusiti što više toga kako bi spoznali u kojem smjeru krenuti. Dobar početak bila bi aktivnost u sekcijama na Fakultetu ili odlazak na mobilnost. Slikom sam htio pokazati da studenti Medicine ne stoje samo kod kuće i uče, a također i promovirati MEFST merch.

Nadamo se da će studenti biti zadovoljni radom Zbora i želimo ti sreću u tvome mandatu!

LJETNE RAZMJENE CROMSIC-A

Prvi put nakon početka pandemije koronavirusa ljetne razmjene studenata vratile su se u punom sjaju. Kao i obično, studenti su mogli birati između profesionalnih i znanstvenih razmjena. Profesionalne razmjene služe studentima viših godina (treća i više) u stjecanju kliničkog iskustva u nekoj od bolnica odabrane zemlje, a na znanstvenoj razmjeni student ima priliku raditi na nekom istraživanju izvan kliničkog okružja. Nakon podjele zemalja za razmjenu u studenom prošle godine studenti su krenuli s prikupljanjem potrebnih dokumenata kako bi si što prije osigurali mjesto u željenom gradu. U lipnju su pristigle i prve potvrde koje su poslali strani gradovi domaćini koje su značile da sezona razmjena uistinu kreće. Za razliku od prošle godine, kad je dosta zemalja odustalo od programa razmjena bojeći se uvijek prisutne pandemije, ove su godine naši studenti odrađivali razmjene na čak četiri kontinenta! Naše smo kolege zamolili da nam prepričaju svoje dojmove i iskustva koje su stekli ovog ljeta.

odlična prilika da bi se vidjelo gdje se sve to teorijsko znanje može primijeniti, kaže nam Stela. Premda je ponekad jezična barijera bila izražena, to nije spriječilo Stelu da ondje stekne mnogo prijatelja i da osjeti toplu dobrodošlicu. Za kraj smo htjeli doznati može li se zamisliti u nekoj od brazilskih bolnica na duži period. Ovo nam je odgovorila:

Da, mogu se zamisliti da radim tamo. Ne samo zato što puno zarađuju i rade u modernim privatnim bolnicama već zbog pozitivne energije oko osoblja u bolnici za koju mislim da je vrlo važna na poslu i, naravno, za dobar timski rad.

EUROPSKE RAZMJENE

Očekivano, najveći je broj studenata odabrao europske zemlje za razmjenu. Zbog opuštenijeg ritma rada, blizine plaža i velikih grupa međunarodnih studenata, našim su kolegama najprimamljivije zemlje Pirinejskog poluotoka, Španjolska i Portugal. **Jelena Stipanović**, studentica 6. godine, kolovoz je provela u španjolskom gradu Santanderu na odjelu alergologije.

RUJAN U BRAZILU

Čak 8 162 kilometra daleko od svojeg doma putovala je **Stela Spaseska**, studentica 5. godine Medicine na engleskom. Ona je profesionalnu razmjenu odradila u brazilskom gradu Macciu ili, kako ga ona voli nazvati, raju na zemlji. Rujan je provela na odjelu neurokirurgije, ali zahvaljujući otvorenosti i ljubaznosti liječnika, dobila je priliku i aktivno sudjelovati na operacijama plastične, kardijalne, abdominalne i ostalih kirurgija. Također, na veliku ljubaznost naišla je kod anesteziologa koji su je naučili bitnim znanjima anesteziološke struke unatoč tome što je razmjenu odradivala na odjelu neurokirurgije. Veliko teorijsko znanje u našoj zemlji najčešće ne prati i dovoljno praktičnog znanja pa je ova razmjena bila

» Stela Spaseska na razmjeni u Brazilu

» Razglednica iz Portugala, Zvonimir Družanić

» Lana Stričević na razmjeni u Francuskoj

Svakodnevno bi s mentorom pregledavala pacijente u ambulanti, odlazila provjeravati pacijente na desenzibilizaciji te sudjelovala u konzultacijskim pregledima na drugim odjelima. Za grad i ljude koje je tamo upoznala Jelena ima samo riječi hvale.

Kolovoz je u Lisabonu proveo student 6. godine, **Zvonimir Družianić**. Njegov je izbor bio odjel opće interne medicine, na kojem je zajedno s još dvjema kolegicama proveo četiri tjedna. Uz rad na samom odjelu opće interne, dobio je priliku provesti tjedan dana na COVID odjelu te prisustvovati internističkim konzultacijama na kirurškim odjelima. Opuštena atmosfera nije vladala samo u bolnici već i izvan nje, najviše zbog toga što je u Lisabonu u isto vrijeme na razmjeni bilo i 40 drugih studenata iz raznih zemalja, od Maroka preko Slovačke do Uzbekistana. Zajedno s njima odlazio je vikendima u razgled Lisabona, ali i ostatka Portugala, što je pridonijelo stvaranju mnogih prijateljstava i poznanstava po cijelom svijetu.

Na jug Europe, točnije na Siciliju, u kolovozu se uputila **Lea Marinov**, studentica 4. godine. Ona je svoju kliničku razmjenu odradila na odjelu torakalne i vaskularne kirurgije. Radno vrijeme provodila bi većinom u kirurškoj sali, a popodnevna bi koristila za razgledavanje Messine za koju kaže da je plaže i čisto more, ali i ostatci antičke kulture, čine prelijepom. Ipak, Lea ističe da velike razlike u zdravstvenom sustavu Hrvatske i Italije nema te da nema ništa posebno novo što bi je privuklo da jednog dana poželi doći raditi u Italiju.

U samom centru Francuske, u gradu Clermont-Ferrandu, priliku za profesionalno usavršavanje dobila je **Lana Stričević**, studentica 5. godine. Kao i ostali kolege koji su razmjenu odradivali na kirurgiji, Lana je imala priliku aktivno sudjelovati na operacijama. Osoblje na odjelu abdominalne kirurgije i međuljudski odnosi posebno su je oduševili, a upravo te odnose i međusobno poštovanje ističe kao najveću prednost u odnosu na Hrvatsku.

Za kraj europskih razmjena ostavio sam vlastito iskustvo s razmjene u njemačkom gradu Hannoveru, gdje sam kolovoz

» Pozdravi s razmjene na Tajlandu, Dora Biškup i Iva Jureško

proveo na odjelu radiologije. Moj radni dan počinjao bi u 8, 00 jutarnjim sastankom odjela nakon kojeg bih s drugim studentima gledao nalaze iz dežurstva i skupljao slučajeve koji bi mi bili posebno zanimljivi, a koje bismo poslije komentirali sa specijalistima na nastavi. Također, tijekom dana odlazio bih u salu za angiografiju i imao priliku raditi ultrazvučne preglede. Uz rad u bolnici, ostalo bi mi i dosta vremena za izlaske i putovanja u druge njemačke gradove, a prijatelje koje sam tamo stekao jedva čekam opet vidjeti.

DORA I IVA NA TAJLANDU

Ako vas je ikada zanimalo kako izgleda zdravstveni sustav jedne daleke zemlje kao što je Tajland, onda će vam iskustva naših kolegica **Dore Biškup** i **Ive Jureško** zasigurno biti zanimljiva. One su provele rujan na Odjelu kardiotorakalne kirurgije u bolnici Ramathibodi u Bangkoku. Njihove dnevne aktivnosti na odjelu sastojale su se od prisustvovanja kompleksnim operacijama srčanih malformacija pri kojima su imale i mogućnost vježbanja kirurškog šivanja. Dakle, dobile su priliku kakvu je teško dobiti za vrijeme studija u Splitu. Ono što su nam dalje prenijele sigurno će utješiti mnogo naših kolega koji misle da ih studij previše zaokuplja. Naime, studenti medicine na Tajlandu od četvrte do šeste godine studija imaju nastavu svaki dan, uključujući vikende, a između semestara imaju samo sedam dana za odmor. Za kraj smo zamolili Doru da nam uspoređi zdravstvene sustave Hrvatske i Tajlanda. Evo što nam je rekla: *U zdravstvenom su sustavu sigurno napredniji od Hrvatske, toliko da ne znam hoćemo li ih ikad sustići. Liječnici su cijenjeni i adekvatno plaćeni za svoj rad. Pri izboru specijalizacije nema spolne diskriminacije. Tome svjedoči i činjenica da su većinom žene specijalizantice kardiokirurgije. Odnos doktora i sestara je osvježeno, apsolutno poštovanje vlada svugdje. Atmosfera je motivirajuća i ugodna, bez obzira na kompleksnost situacije i zahvata, maksimalno su profesionalni, a ujedno i brzi i efikasni.*

Luka Milovac

Studentska razmjena u Sjedinjenim Američkim Državama

Dvojici studenata našeg fakulteta pružila se prilika kakvu vjerojatno većina naših studenata priželjkuje. Proveli su mjesec dana na Harvardu, i to dvije godine zaredom. A kako im je to pošlo za rukom, ispričat će nam Ivan Aranža (trenutno student 6. godine) i Miro Vuković (koji je nedavno diplomirao).

Za početak, možete li nam ispričati kako vam se otvorila ovakva prilika?

Pa znate kako kažu, najbolje slijedi onda kada ga i ne očekujete. Tako je otprilike bilo i nama dvojici u ovoj situaciji. Prilika za odlazak na usavršavanje na Sveučilište Harvard rezultat je zapravo višegodišnjeg truda i rada te poznanstva s Alenom Juginovićem, bivšim studentom našeg fakulteta, koji nas je upoznao s voditeljicom laboratorija, prof. Draganom Roguljom, kojoj se tijekom videointervjua svidio naš nastup, naš dotadašnji angažman i iskustvo te nam je ponudila da

dođemo u njezin laboratorij. Neizmjereno smo zahvalni prof. Rogulji na ukazanom povjerenju i pruženoj prilici, ali i osoblju iz Ureda za međunarodnu i međusveučilišnu suradnju Sveučilišta u Splitu koji su nam otvorili vrata sredstvima Erasmus+ programa te nam omogućili da financijski aspekt ovog puta ne bude toliko zahtjevan.

Što ste radili na Harvardu? Kako je izgledao vaš prosječni radni dan?

Tijekom našeg boravka na Harvardu bili smo uključeni u rad Zavoda za neurobiologiju i Laboratorija prof. Rogulje, koja se unutar područja neurobiologije bavi deprivacijom sna i utjecajima te deprivacije na zdravlje koje istražuju na modelima vinske mušice i laboratorijskih miševa. Ono što nas je posebno iznenadilo bilo je koliko su otvoreni prema novim studentima te koliko na jedan

način očekuju doprinos od vas, iako ste tamo zapravo vrlo kratko. Tako da su se naši dani sastojali od klasičnih svakodnevnih poslova koji su inače u tijeku u ovakvim laboratorijima. Dolazak na posao nešto je kasniji nego što je uobičajeno u Hrvatskoj, oko 10, 11 sati ujutro, ali je zato odlazak kući nerijetko bio i poslije 19 sati navečer. Zapravo gotovo pa cijeli radni dan posvetite laboratoriju. Tako smo se gotovo svakodnevno bavili eksperimentalnim životinjama i uzorkovanjem tkiva i drugih animalnih uzoraka, pripremom uzoraka za različite eksperimente, različitim bojenjima... Bilo je tu vrlo raznolikog posla jer je zapravo na vama da hipotezu koju imate na umu pokušate eksperimentalno dokazati na znanstveno valjan i metodološki ispravan način koji se može reproducirati s istim rezultatom. Jako puno vremena provodili smo mikroskopirajući prethodno pripremljene

preparate, ali isto tako i analizirajući dobivene rezultate te pokušavajući ih uklopiti u prethodno dobivene rezultate prošlih eksperimenata. Također, kontinuirano smo radili na dizajniranju novih eksperimenata za potvrdu iste hipoteze.

Kako izgleda američki stil života?

Pa za početak, vrlo drukčije od europskog, a kamoli od hrvatskog. Ono što se često smetne kada se razgovara o Americi i američkim običajima jest koliko je to zapravo drukčija zemlja sa svojom kulturom i svojim načinima ophođenja. Blizina njihove kulture suvremenim medijima vrlo nam često zamagli ovu razliku i stvorio dojam da ih poznajemo, međutim, jednom kada iskusite život u toj zemlji, shvatite koliko su drukčiji.

Ponajprije bih rekao da su Amerikanci puno više distancirani. Nerijetko se događa da živite u Americi duže vremena u istoj zgradi s istim sustanarima, a da ne znate kako se zovu, a kamoli druge detalje iz njihova života. Ritam je jako užurban, jako se cijeni vrijeme i pažljivo se procjenjuje čemu posvećujete svoje vrijeme. Ako pogledate samo način na koji se najčešće hrane – vrlo često radi se o jelima koja se kupuju već djelomično pripremljena te kod kuće zahtijevaju svega nekoliko minuta pripreme, a sve kako bi se što više uštedilo vrijeme. Sve skupa, vrlo dijametralno dalmatinskom mentalitetu i stavu "pomalo". Također, iznimno su marljivi. Prosječan Amerikanac vrlo ozbiljno shvaća svoj posao i iznimno mu se posvećuje. U Americi, državi koja nije toliko socijalno osjetljiva, gubitak posla često znači vrlo brzi gubitak mjesta stanovanja, zdravstvenog osiguranja, mogućnosti za kvalitetno obrazovanje i još mnogo toga, tako da se poslovne obaveze shvaćaju vrlo ozbiljno.

Jeste li imali vremena posjetiti i neke druge američke gradove? Kakav je SAD kao turistička destinacija?

Iako je raspored na fakultetu bio dosta intenzivan, slobodne smo vikende jedva

čekali iskoristiti za obilazak SAD-a i svih onih poznatih lokacija koje smo, gledajući filmove, sanjali da ćemo jednom vidjeti. Tako smo prošle godine posjetili nezaobilazni New York, koji nas je potpuno očarao i brzo opravdao titulu turističke top-destinacije, a stil života, multikulturalnost i kultne lokacije koje neprekidno prepoznajete šetajući gradom odmah oduševljavaju. Ovu smo godinu iskoristili i za posjet zapadnoj obali. Najviše ćemo pamtiti Grand Canyon, koji je lokacija za koju bismo svakome preporučili da posjeti jednom u životu. Odatle smo poznatom *Route 66* stigli u Las Vegas, koji je upravo onakav kakvim ga i svi zamišljaju. Također smo posjetili San Francisco – grad Golden Gatea, prepoznatljivih šarenih kuća i neprekidnih uzbrdica i nizbrdica, a nakon toga i nakratko Sveučilište Stanford, koje se nalazi u blizini. Za posljednju destinaciju odabrali smo Miami i kupali se na poznatim plažama, ali nam je ipak hrvatsko more mnogo ljepše. Najveći dio vremena ipak smo proveli u Bostonu, gradu u kojem je smješten fakultet. Iako se nalazi u blizini američke metropole New Yorka, Boston nas je privukao svojim europskim stilom i definitivno je grad u kojem bi svatko mogao zamisliti svoj život i karijeru.

Mislite li da će vam ovo iskustvo vrijediti u budućnosti i na koji način?

Mislim da je ovo vrlo vrijedno iskustvo koje se, nažalost, vrlo rijetko pruža studentima našeg fakulteta, a usvojenе vještine sigurno će nam pomoći u

daljnjem razvoju naše karijere. Prije svega usvojili smo vještine rukovanja opremom koja nam nije dostupna u našim laboratorijskim uvjetima, kao i vještine rada s laboratorijskim životinjama. Napredovali smo i u smislu općih znanja

iz neuroznanosti i neurobiologije i imali priliku sudjelovati u raspravama unutar timova vrhunskih znanstvenika i iz drugih laboratorija. Najzanimljivije nam je bilo iskusiti američki način razmišljanja i pristupa rješavanju problema u znanosti koji se temelji na intenzivnoj razmjeni ideja u kojoj smo i mi mogli predlagati razna rješenja i dizajnirati eksperimente. Zbog toga zahvaljujemo mentorima s Harvarda na pruženoj prilici rada u iznimno motivirajućoj sredini. Nadamo se da smo znanja stečena na našem fakultetu od naših profesora uspješno predstavili na jednom od najprestižnijih medicinskih sveučilišta.

Hvala na razgovoru! Nadamo se da će se i drugim našim kolegama pružiti ovakve prilike!

Intervju vodio: Z. Družanić

Sudjelovanje na međunarodnom kongresu Hrvatskog društva za biokemiju i molekularnu biologiju

Od 28. rujna do 1. listopada 2022. godine u Brelima je održan međunarodni kongres HDMBD22 „From Science to Knowledge“, koji je okupio dvjestotinjak znanstvenika. Medicinski fakultet u Splitu prepoznao je važnost ovog okupljanja pruživši potporu kao jedan od pokrovitelja kongresa. Bogati znanstveni program donio je pregled najnovijih spoznaja u području molekularnih znanosti o životu te je bio predvođen eminentnim predavačima Kristijanom Ramadanom („IUBMB Plenary Award Lecture“; Oxford, UK), Rogerom Williamsom (Oxford, UK), Williamom F. Martinom (Düsseldorf, Njemačka), Irene Diaz Moreno („FEBS National Lecture“; Sevilla, Španjolska) i Luciane Vieira de Mello (Liverpool, UK).

Na kongresu je sudjelovalo ukupno 16 znanstvenika s Medicinskog fakulteta u Splitu s Katedre za imunologiju i medicinsku genetiku, Zavoda za humanu genetiku i biologiju i Katedre za kemiju

i biokemiju. Da je naš Fakultet bio dostojno predstavljen, pokazuje činjenica da je ukupno prezentirano jedanaest posterâ s afilijacijom Fakulteta. Također, profesor Janoš Terzić bio je pozvani predavač te je održao predavanje pod naslovom „Contribution of gut microbiota carcinogen metabolism to bladder cancer“, predstavivši svoje istraživanje na mikrobioti i tumoru mokraćnog mjehura. Nadalje, naša poslijedoktorandica dr. sc. Mija Marinković i Jan Homolak s Medicinskog fakulteta u Zagrebu nagrađeni su godišnjom nagradom „HDBMB Young Scientist Award 2021“. Dr. sc. Marinković prezentirala je u sklopu predavanja svoj rad, čija se znanstvena aktivnost odvija na Medicinskom fakultetu u Splitu, pod naslovom „Interplay between C terminal BNIP3L/NIX phosphorylation and dimerization as a novel meOsim nagrade mladim znanstvenicima, ovo okupljanje bila je i prigoda za dodjelu nekoliko nagrada i priznanja od kojih

ističemo „Nagradu HDBMB za doprinos razvoju molekularnih znanosti o životu“ koja je dodijeljena prof. Jerki Dumić, a Ferhan Sagin (Izmir, Turska) i William F. Martin izabrani su u počasne članove HDBMB-a.

Kao poseban dio programa održan je blok predavanja o edukaciji, predstavljajući nove perspektive u obrazovanju mladih od najranije dobi do fakulteta.

Osim edukacije, sudionici kongresa imali su priliku družiti se tijekom zajedničkog izleta u dolinu Neretve te se zabaviti na „Pub kvizu“ koji je organizirao Forum mladih znanstvenika HDBMB-a u ambijentu kongresne dvorane. Kongres HDMBD22 „From Science to Knowledge“ pružio je priliku za učenje, diskusiju te mogućnost uspostavljanja novih suradnji s kolegama znanstvenicima iz raznih dijelova svijeta.

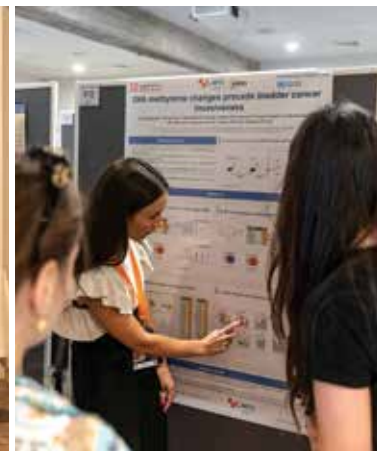
Maria Bošković

» Prof. Janoš Terzić (izvor: HDBMB)

» Prof. Morana Dulić i dr. sc. Mija Marinković (izvor: HDBMB)

» Izlaganje postera (izvor: HDBMB).

IZLET U OPATIJU

ili kako je prošao 10. Hrvatski kongres farmakologije

Od 22. do 25. rujna ove godine održao se 10. Hrvatski kongres farmakologije s međunarodnim sudjelovanjem, poseban po mnogočemu. Jedan od mogućih razloga zasigurno bi bilo mjesto održavanja, poznati *biser našega mora*, Opatija. Drugi je razlog sinergija u praktičnom smislu – dolaskom na jedan kongres, prisustvovali smo zapravo na dva. Istovremeno s 10. Kongresom farmakologije održao se i 1. Hrvatski kongres kliničke farmakologije s međunarodnim sudjelovanjem. Treći razlog, meni vjerojatno i najdraži – ovaj kongres uspio je okupiti, izvan uobičajenih radnih mjesta, članove čak pet katedri Medicinskog fakulteta u Splitu – Katedre za farmakologiju, Katedre za anatomiju, Katedre za medicinsku kemiju i biokemiju, Katedre za fiziologiju te Katedre za farmaciju. Naši predstavnici imali su ukupno šest posterskih i četiri usmena

izlaganja, održana u okviru simpozija čiji je moderator bio prof. dr. sc. Mladen Boban. Kući su se vratili s čak dvjema nagradama za postere – jedna u ruci doc. dr. sc. Josipe Bukić s Katedre za farmaciju, u kategoriji kliničkih medicinskih znanosti, a druga u ruci dr. med. Marina Mornara, asistenta na Katedri za farmakologiju, u kategoriji temeljnih medicinskih znanosti. Održana je i Izborna skupština Hrvatskog društva farmakologa (HDF) na kojoj je prof. dr. sc. Darko Modun izabran za novog predsjednika HDF-a! Uz sve preuzete dužnosti i obveze, prof. Modun postao je usto i predsjednik Organizacijskog odbora sljedećega kongresa. Drugim riječima – 11. Hrvatski kongres farmakologije za tri godine održat će se upravo na našem Medicinskom fakultetu, *ispod sunca zlatnoga*, u Splitu.

Diana Gujinović

Održana konferencija za medije projekta „Razvoj, unapređenje i provedba stručne prakse na Medicinskom fakultetu u Splitu“

Dana 28. rujna 2022. godine održana je konferencija za medije projekta „Razvoj, unapređenje i provedba stručne prakse na Medicinskom fakultetu u Splitu“, operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. godine, UP.03.1.1.04.0070.

Svrha projekta jest unaprijediti provedbu stručne prakse na Medicinskom fakultetu u Splitu. Iako je Klinička praksa obvezan dio studijskih programa Medicine i Dentalne medicine MEFST-a te predstavlja neophodno i obvezno iskustvo u cilju razvoja i stjecanja svih potrebnih znanja i vještina za kvalitetno odrađivanje liječničke skrbi, kvaliteta programa kliničke prakse navedenih studijskih programa na samom početku projekta nije bila na zadovoljavajućoj razini.

S obzirom na to, dosadašnjom provedbom projekta stručna praksa unaprijeđena je za studij Medicine i za studij Dentalne medicine. U provedbi projektnih aktivnosti sudjeluju članovi radnih skupina Medicina i Dentalna medicina, redom djelatnici Fakulteta i KBC-a Split koji su aktivno uključeni u rad studenata.

Projektom će kroz programe stručne prakse proći 405 studenata šeste godine na studijima Medicine i Dentalne medicine, a osim toga, potpisani su ugovori s ordinacijama dentalne medicine u kojima će studenti obavljati stručnu praksu. Provedba projekta započela je 9. ožujka 2020. godine, a sufinancira je Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Provedene aktivnosti:

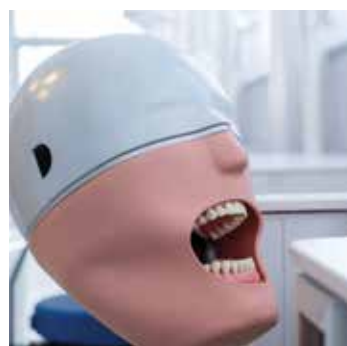
- stručna praksa na studiju Medicina uključuje rad studenta s pacijentom uz nadzor specijalista/specijalizanta
- unaprijeđen je i postojeći simulacijski kabinet – Kabinet kliničkih vještina, i to kupnjom informatičke opreme (laptopi, pametna ploča i projektor)
- izrađeni su ishodi učenja za studijski program Dentalna medicina
- izrađen je internetski portal i aplikacija za analizu i vrednovanje alumnijskih učenja u svrhu praćenja i analize zaposljivosti diplomiranih (alumnijskih) te napredovanja u struci nakon diplomiranja

- održane su tri edukacije nenastavnog osoblja u području akademskog savjetovanja i savjetovanja za razvoj karijere te psihološkog savjetovanja
- održano je šest edukacija za mentoriranje studenata (dvije edukacije u području rada i vrednovanja studenata i četiri u području komunikacijskih vještina) u svrhu poticanja poslodavaca za uključivanje u programe stručne prakse
- izvršeno je stručno usavršavanje nastavnog osoblja i studenata sudjelovanjem na šest znanstvenih skupova
- održan je studijski posjet studenata šeste godine studija Dentalna medicina u IVOCLAR centar u Liechtensteinu u svrhu učenja kroz rad i evaluacije stečenih znanja na stručnoj praksi
- proveden je UniStart program istraživačko-inovacijskih projekata kroz *design sprint* radionicu, promociju programa među studentima, mentoriranje, provedbu jedanaest radionica, zajednička predavanja i demo dan

- u suradnji sa Stomatološkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Fakultetom dentalne medicine Sveučilišta u Rijeci, Fakultetom za dentalnu medicinu i zdravstvo Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku i Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Mostaru izrađena je knjižica kliničkih vještina za studij Dentalne medicine
- uspostavljen je Ured za stručnu praksu.

Provedba projekta nastavlja se do 9. ožujka 2023. godine, dokad se očekuje potpuno opremanje Poliklinike Academicus, kao i nabava potrošnog materijala za provedbe radionica šivanja, održavanja na životu, obrade rane i vađenja krvi.

Ukupna vrijednost projekta (u HRK): **3.954.244,63 HRK**
 Iznos koji sufinancira EU (u HRK): **3.361.107,94 HRK (85 %)**
 Razdoblje provedbe projekta: **9. 3. 2020. – 9. 3. 2023. (36 mjeseci)**
Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.
 Nositelj projekta: **Sveučilište u Splitu, Medicinski fakultet**
 Projektni partner: **Klinički bolnički centar Split**

Održana Plivina škola ljekarničke skrbi u Splitu

Tradicionalno, već 8. godinu, održao se međunarodni trodnevni tečaj za ljekarnike na Medicinskom fakultetu u Splitu. Tečaj pod nazivom Plivina škola ljekarničke skrbi u Splitu održao se od 2. do 4. rujna te okupio oko 200 sudionika iz Hrvatske, Slovenije, Srbije, Bosne i Hercegovine, Sjeverne Makedonije i Crne Gore, od kojih se neki sudionici vjerno vraćaju u Split od samih početaka tečaja. Na otvorenju tečaja sudionike je u ime Medicinskog fakulteta pozdravio prof. dr. sc. Darko Modun, prodekan za studij Farmacije i ujedno voditelj tečaja. Sudionicima su se obratili i Mihael Furjan, predsjednik Uprave Plive Hrvatska te Frane Pešut, direktor prodaje i poslovanja s ljekarnama Pliva Hrvatska, koji su istaknuli kako se svaku godinu iznova raduju suradnji s članovima Katedre za farmaciju i organizaciji nove ljetne škole sa sve većim brojem sudionika iz regije.

Zanimljiva plenarna predavanja o biološkim i biosličnim lijekovima, terapiji migrene, adherenciji na lijekove, nutritivnim intervencijama u prevenciji i liječenju respiratornih bolesti, ulozi formulacija u postizanju željenog terapijskog učinka te vitaminima B skupine i neuropatijama održali su članovi Katedre za farmaciju, prof. dr. sc. Marina Titlić s Katedre za neurologiju Medicinskog fakulteta u Splitu te profesorice s Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta u Zagrebu. Drugi dan bio je posvećen većem broju interaktivnih radionica koje su organizirane u suradnji s magistrima farmacije i specijalistima iz prakse, a ove godine teme su bile iz područja ljekarničke skrbi za bolesnike sa šećernom bolesti, hipertenzijom, bolestima pluća, bolovima mišićno-koštanog sustava te žgaravicom i dispepsijom. Osim intenzivnih radionica i upijanja novih znanja koja će sudionici

moći primijeniti u svojem svakodnevnom radu s pacijentima, ljetna škola predstavlja i mjesto druženja i sklapanja novih poznanstava i prijateljstava s kolegama, a sve uz razmjenu i vlastitih iskustava iz prakse. Iskustva iz prakse te najistaknutije poruke koje će ponijeti iz Splita sudionici su imali priliku razmijeniti tijekom panel-diskusije prije rastanka, a sve uz jednu zajedničku želju da se vidimo u Splitu na Plivinoj školi ljekarničke skrbi i 2023. godine.

Ana Šešelja Perišin

Održana konferencija „Žene koje mijenjaju znanost: odvažne znanstvenice u Kanadi i Hrvatskoj“

U rujnu je održana međunarodna konferencija „Women Who are Changing Science – Driving Bold Research in Canada and Croatia Conference – Žene koje mijenjaju znanost: odvažne znanstvenice u Kanadi i Hrvatskoj“, i to 12. rujna na Kemijskom odsjeku Prirodoslovnomatematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te 14. rujna na Mediteranskom institutu za istraživanje života u Splitu. Konferencija se održala u organizaciji Veleposlanstva Kanade u Hrvatskoj, prof. Igora Štagljara, Prirodoslovnomatematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Mediteranskog instituta za istraživanje života u Splitu. Cilj ove konferencije bio je istaknuti mogućnosti i izazove s kojima se žene susreću u znanosti u svijetu i u Hrvatskoj, ali i kako unapređenjem znanstvene izvrsnosti pozitivno utječemo na društvo te na izgradnju održive budućnosti znanošću, tehnologijom i inovacijama.

Šest predavačica iz Kanade i Hrvatske, prof. dr. sc. Brenda Andrews (Sveučilište

u Torontu), prof. dr. sc. Morag Park (Sveučilište McGill, Montreal), prof. dr. sc. Lynne-Marie Postovit (Sveučilište Queen's, Kingston), prof. dr. sc. Iva Tolić (IRB, Zagreb), prof. dr. sc. Ivana Novak Nakir (MEFST, Split) i prof. dr. sc. Vernesa Smolčić (PMF, Zagreb) podijelile su svoja znanstvena iskustva i postignuća, ali i svjedočile svoje karijerne putove kako bi motivirale mlađe generacije da se odvažne za znanost. Ono što je ova konferencija pokazala jest da se život žena u znanosti i njihovi životni putovi ne razlikuju mnogo u Kanadi i Hrvatskoj te da se bez obzira

na to gdje se nalazile susreću s istim izazovima i da je znanost svugdje jednako zabavna i zanimljiva.

Prema dostupnim podacima, u Hrvatskoj je 46 % žena u znanosti, a u Kanadi su zastupljene svega 32 %. Znanstvenice iz Kanade posebno su naglasile kako je u Kanadi problem što žene u znanosti često nisu na vodećim pozicijama. Kod nas u Hrvatskoj brojke su mnogo bolje te je barem što se znanosti tiče, odnos spolova izjednačen.

Konačno, ovom su se konferencijom dodatno osnažile veze Kanade i Hrvatske te se možemo nadati dugotrajnim suradnjama kanadskih i hrvatskih znanstvenika.

UZZ@mefst.hr

» Prof. Igor Štagljar, prof. Lynne-Marie Postovit, prof. Morag Park, prof. Ivana Novak Nakir, prof. Brenda Andrews, prof. Vernesa Smolčić, kanadski ambasador, g. Alan Bowman.

Održan 14. Cochrane simpozij s temom „Kakva su istraživanja potrebna za naš zdravstveni sustav?“

Na našem Fakultetu 1. rujna 2022. održao se 14. Simpozij Hrvatskog Cochranea. Sretni smo što se ovog puta održao u hibridnom formatu, sa sudionicima i uživo i virtualno! Cilj ovogodišnjeg simpozija bio je pružiti platformu za raspravu o tome kako unaprijediti primarna i sekundarna istraživanja, donošenje odluka utemeljeno na dokazima te suradnju između raznih dionika u zdravstvenom sustavu na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Uvodni govor održale su **Katarina Vukojević**, zamjenica dekana Medicinskog fakulteta u Splitu, kao i **Ana Marušić**, voditeljica Centra za medicinu utemeljenu na dokazima, u ime Hrvatskog Cochranea.

Krešimir Dolić, zamjenik ravnatelja KBC-a Split, otvorio je Simpozij govoreći o tome kakva je vrsta dokaza potrebna kliničarima i donositeljima odluka na razini zdravstvenog sustava. **Flora Giorgio**, zamjenica voditeljice Jedinice za medicinske proizvode i procjenu zdravstvenih tehnologija (HTA) Glavne uprave za zdravlje Europske komisije govorila je o ključnim principima Uredbe Europske unije o HTA-i, kao i o njezinoj uspostavi u praksi.

Slijedile su prezentacije o važnosti postupka HTA za donošenja odluka pri uvođenju novih zdravstvenih tehnologija i odgovarajućeg uključivanja pacijenata. **Claudia Wild**, voditeljica Austrijskog instituta za HTA (AIHTA) govorila je o važnosti međunarodne suradnje, poglavito za male zemlje, te nedavnim zajedničkim procjenama vezanim za COVID pandemiju. **François Houžez** iz Europske organizacije za rijetke bolesti (EURORDIS) predstavio je različite načine na koje bi pacijenti mogli biti više uključeni u HTA procese. **Mirjana Huić**, stručnjakinja iz zagrebačkog Centra za HTA i medicinu utemeljenu na dokazima, prikazala je perspektivu HTA unutar Hrvatske i na razini Europske unije.

Tema drugog bloka prezentacija bila je o tome kakva je vrsta kliničkih istraživanja potrebna hrvatskom zdravstvenom sustavu. **Ivan Buljan** iz Centra za medicinu utemeljenu na dokazima Medicinskog fakulteta u Splitu predstavio je rad Centra i potencijal da njegov rad smanji raskorak između istraživanja i kliničke prakse. **Jasna Karačić**, predsjednica Hrvatske udruge za promicanje prava pacijenata, govorila je o važnosti uključivanja pacijenata u odlučivanje oko kliničkih ispitivanja te o važnosti dobre komunikacije unutar njih. Voditeljica udruge Mijelom CRO **Mira Armour** naglasila je važnost dostupnosti i provođenja kliničkih ispitivanja u Hrvatskoj iz perspektive pacijenata s multiplim mijelomom, kao i dobru suradnju liječnika i pacijenata. Voditelj Odjela za znanost KBC-a Split **Ljubo Znaor** naglasio je važnost kliničkih ispitivanja u bolničkom okruženju te koja je njihova vrijednost za samu bolnicu, a i javnost. Drugi dio Simpozija bio je rezerviran za radionicu u sklopu projekta „Professionalism in Health: Decision Making in Practice and Research“ Hrvatske zaklade za znanost koju su moderirali Mirjana Huić i François Houžez. Prikazali su osnove HTA, primjere uključivanja pacijenata u HTA, moguće prepreke, uz provođenje ogledne vježbe u skupinama. Došlo je do plodonosne rasprave gdje su se dogovorile različite suradnje u bliskoj budućnosti.

Hrvatski Cochrane zahvaljuje svima koji su prezentirali, sudjevali i organizirali ovaj simpozij. Vidimo se dogodine!

Autor teksta: Mirjana Huić; Tekst prilagodila: Marija Franka Žuljević

From Portugal to Croatia, with Cochrane

Ovo ljeto od srpnja do rujna posjetili su nas Mariia Melnikova i Nelson Sousa, dvoje liječnika iz Portugala koji su došli u sklopu specijalizacije iz javnog zdravstva. Ovdje prenosimo dio njihovog pisma zahvale pri odlasku. Bilo nam je jako drago družiti se s njima – dijelimo njihove pozitivne dojmove i zahvaljujemo se na lijepim riječima!

*We'd like to express our admiration of Professor **Ana Marušić**: the pace and the standards of her work are very high, and it was challenging keeping up with her team! She invited us to participate in a project titled "Did the Russian aggression affect clinical trials in Ukraine?" We worked on data extraction and learnt how to statistically analyse this data, which allowed us the opportunity to base our opinion on hard evidence, rather than only on intuition. It was a great experience and a fantastic opportunity to work together with a team of experienced researchers. We also feel deep gratitude to Prof. Irena Zakarija-Grković! She accompanied us throughout the entire internship, from the very first email and online meetings - up to family dinners and some amazing trips in Dalmatia! It was Irena who organized most of our internship, oversaw all of our projects in Croatia and provided all the necessary support and communication with other investigators and interesting specialists.*

*Prof Irena also organized a meeting with the head of the university library, Prof. **Ana Utrobičić**, which was extremely informative! In a few hours she explained a lot of information about literature searching, different sources and databases, with several tricks that explain the importance of search strategy. It was a precious short course that must be recommended for everyone who works with any literature search!*

All of our colleagues in the Centre for Evidence-Based Medicine ("from the 6th floor", Križine) were always approachable and gave a lot of valuable recommendations: from options for free statistical software - to choosing the best restaurants on the islands. We would like to thank Ivan Buljan for his time and patience with all our questions, Marija Franka Žuljević – for recommending an interesting topic for further work, and Luka, Nancy and all our colleagues for their sympathy and warm welcome.

It was an unforgettable experience!

We are very grateful to the whole team at Cochrane Croatia and hope to see you in Portugal!

Muito obrigado!

Mariia Melnikova, Nelson Sousa,
Portugal

» Slijeva nadesno: Nelson Sousa, Ana Utrobičić, Mariia Melnikova

» Slijeva nadesno: Nelson Sousa, Ana Marušić, Irena Zakarija-Grković, Mariia Melnikova

Vremeplov - obuhvat gradilišta

Nadzorni inženjer zaštite na radu tvrtke IGH odobrio je nacrt obuhvata gradilišta.

To znači sljedeće:

- privremeno je onemogućen pristup vozilima dekanskom (zapadnom) i istočnom parkiralištu (rampa)
- pješački ulaz u zgradu A moguć je kroz zapadni (glavni) ulaz ograđenim koridorom s parkirališta ispred Krstarice
- zatvorit će se istočni ulaz u zgradu A
- vanjski pristup zgradi B bit će moguć od strane bolnice putom oko zgrade B na nivou -1 ili stubama s južnog parkirališta te koridorom ispod „tople veze“
- vanjski pristup zgradi C bit će moguć južnim stubama s parkirališta te koridorom ispod „tople veze“
- komunikacija između zgrada A, B i C bit će „toplom vezom“, odnosno između B i C ispod „tople veze“.

Ovakav režim kretanja počeo je 20. rujna 2022. godine.

Gradilište u slikama:

Fotografije: Dalibor Gabela,
Služba informacijsko-komunikacijskih tehnologija

U amfiteatru Medicinskog fakulteta u Splitu svečano je obilježena 50. obljetnica rada Klinike za onkologiju i radiologiju splitskog KBC-a.

Klinika je osnovana 1972. godine, a predstojnik prof. **Eduard Vrdoljak** u svojem govoru zahvalio je svima koji su pomogli da splitska onkologija bude ono što je danas.

Danas ta klinika ni po čemu ne zaostaje za ponajboljim svjetskim onkološkim klinikama, prednjači u povlačenju europskog novca za nabavu novih uređaja, a spremna je i na izazove u godinama koje dolaze jer rak bi se, poručuju liječnici, napretkom znanosti mogao liječiti kao kronična bolest.

Svečano predavanje održali su **prof. Igor Štagljar** te **prof. Eduard Vrdoljak**, a čestitke je videovezom uputio i akademik **Miroslav Radman**.

Svečanosti su nazočili predstavnici Grada Splita, Splitsko-dalmatinske županije, Medicinskog fakulteta, Sveučilišta u Splitu, Nastavnog zavoda za javno zdravstvo, Doma zdravlja itd.

Pročelnik Klinike za onkologiju i radioterapiju splitskog KBC-a, Eduard Vrdoljak, istaknuo je kako bez zajedničke, organizirane i strukturirane borbe protiv raka nema uspjeha, pri čemu je podsjetio

da je Nacionalni strateški okvir protiv raka jednoglasno izglasan u Saboru još prije dvije godine, no nažalost, dodao je, „nismo osobito čvrsto krenuli u njegovu implementaciju“.

Podsjetio je kako je Hrvatska iz EU-a dobila oko sto milijuna eura nepovratno za implementaciju nacionalnog plana, što je, smatra, generacijska i povijesna prilika naše zemlje da iz nule postane svjetska sila. Prof. dr. Vrdoljak rekao je da smo minimalno iskoristili financijska sredstva za nacionalni plan.

Hrvatski znanstvenik s kanadskom adresom Igor Štagljar rekao je da bi se u sljedećih dvadeset do trideset godina rak mogao liječiti kao kronična bolest, kao povišeni krvni tlak.

„Isto će tako biti i kod nekih tumora. Dakle, ako ga rano otkrijemo, moći ćemo ga liječiti koktelom preciznih lijekova i imunoterapijom. Takvi će pacijenti imati vrlo dobru kvalitetu života te će uz terapije živjeti do kraja svojeg životnog vijeka. To je ono za čim mi težimo u modernoj onkologiji, da liječimo rak kao kroničnu bolest“, izjavio je Štagljar.

Dodao je kako je pet do deset posto svih tumora uzrokovano nasljednim promjenama, genima, a 90 do 95 posto zbog promjena u okolini. Tvrdi da ono što konzumiramo iz okoline mijenja naše gene dovodeći do mutacije i samih tumora.

Štagljar je istaknuo da je personalizirano liječenje jedini način na koji se liječe mnogi tumori te se liječenju pristupa modernim metodama, preciznim lijekovima i imunoterapijom. Ocijenio je da moramo raditi na svijesti ljudi da zdravije žive jer mnogo toga u životnom stilu mogu sami promijeniti kako bi smanjili incidenciju tumora.

„Puno je pozitivne energije potrebno u našem svakodnevnom radu. Hvala svima koji nam je pružaju“, poručio je, među ostalim, dr. Vrdoljak.

Klinika za onkologiju i radioterapiju KBC-a Split
Predstojnik: prof. dr. sc. Eduard Vrdoljak

Mobile Access Dental Clinic (MADE) project

As part of the Mobile Access Dental Clinic (MADE) project which has a goal to contribute to caries prevention and improve the general oral health of cross-border population of Croatia, Bosnia and Herzegovina and Montenegro, lead partner University of Split School of Medicine through the process of public procurement purchased a vehicle with installed dental equipment, popularly called *dentbus*. The *dentbus*' purpose is, within the project activities, for the students of medical faculties in Split, Mostar and Podgorica who take part in the implementation of this project to conduct detailed examinations of the oral cavity in the population of rural areas and islands in the open locations, all done with the dental equipment which was installed into the vehicle. The goal of the examinations should be to additionally indicate the importance of oral health for the local people, as well as to determine the current state of oral health in the examined patients. MADE project by itself has in mind to improve the quality of service in public health and to exemplify the importance of oral health and the *dentbus* will represent a kind of a dental office in the open space, which additionally contributes not only to the visibility and promotion of the MADE project but also to the fact that the local population of the areas which will be visited by the mobile dental clinic will have an opportunity for the free examination of teeth. After the conducted examinations the reports from the field will be made and all the collected data will be integrated into the IT system which is also being developed as part of this project with the purpose to serve as a base for the further scientific development of the institutions which collaborate in this project as partners. The successful implementation of the MADE project is of significant importance for the University of Split School of Medicine because it will be even more recognized as an institution characterized by scientific excellence.

Total value of project: **550 436.78 EUR**
 Financed by EU: **467 871.26 EUR**
 Project duration: **01.08.2020. g.– 31.12. 2022.g.**
 The project is co-financed by **ERDF and IPA II funds of the European Union.**
 Lead partner: **Sveučilište u Splitu, Medicinski fakultet**
 Project manager: **prof. dr. Zoran Đogaš**

Interreg - IPA CBC
 Croatia - Bosnia and Herzegovina - Montenegro

Activity A.T1.2 Organisation of Joint training programme/workshop for caries prevention.

» Joint dental medicine training programme for professionals

Activity A.T1.3 Implementation of Joint Knowledge Centre cross-border preventive programmes

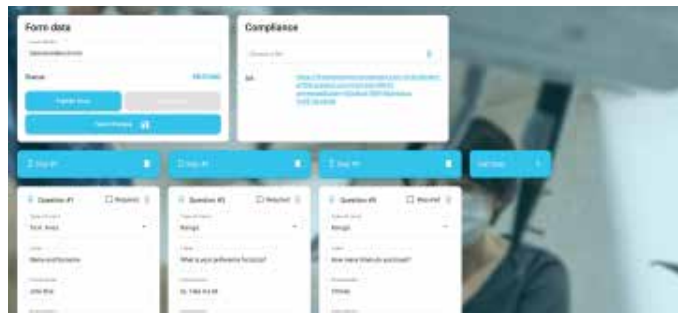

» Deliverable D.T1.3.1 Institutional Practice-based learning spots - delivered

Activity A.T1.4 Development of data-driven and evidence-based oral health database for future oral health care policies and programs

» Deliverable D.T1.3.2 Public Practice-based learning spots – delivered

» Deliverable D.T1.4.1 Oral Health Database – delivered

This project is produced with the assistance of the European Union. The contents of this publication are the sole responsibility of USSM and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ITSHEC PROJEKT

Integration of Transversal skills into health and social care, higher education and the curriculum

ITSHEC (*Integration of Transversal skills into health and social care, higher education and the curriculum*) projekt je unutar Erasmus+ programa u kojem uz naše Sveučilište sudjeluju i Sveučilište Pompeu Fabra (Barcelona), Escola Superior D'infermeria del Mar (Barcelona) i Sveučilište Metropolia (Helsinki).

Ovaj projekt, namijenjen svim studentima iz područja zdravstva i socijalne skrbi, nastao je kako bi se implementirale i unaprijedile transversalne vještine kod studenata kao što su kritično i kreativno razmišljanje, interpersonalne i socioemocionalne vještine i vještine učenja koje su presudne za cjeloživotno učenje i kontinuirani profesionalni razvoj. Specifični su ciljevi projekta prije svega promicanje razvoja transversalnih vještina kod studenata zdravstvene i socijalne skrbi korištenjem inovativnih strategija poput virtualne stvarnosti te omogućavanje predavačima da poučavaju, usmjeravaju i prate studentski razvoj transversalnih vještina. S ovim su se ciljem i studenti našeg fakulteta pod vodstvom izv. prof. **Sandre Kostić** uključili u projekt i sudjelovali u radionicama u Splitu, Barceloni i Helsinkiju. S našeg Sveučilišta na projektu sudjeluju uz prof. Kostić i prof. **Ana Marušić**, prof. **Katarina Vukojević** te asistenti **Nela Kelam** i **Jakov Matas**.

Čak je sedam studenata i četiri nastavnika s našeg fakulteta od 4. do 7. srpnja ove godine sudjelovalo na prvom dijelu ITSHEC projekta pod nazivom *Summer School of Transversal Skills for Humanization of Technology for Health and Social Wellbeing*.

Ljetna škola održana je u Barceloni na Sveučilištu Pompeu-Fabra (UPF), a osim studenata iz Splita, sudjelovali su studenti i nastavnici iz Barcelone i Helsinkija. Svrha je bila omogućiti studentima iz područja biomedicine i zdravstva da kroz međusobnu interakciju, suradnju i usvajanje novih metodologija učenja poboljšaju svoje transverzalne vještine. Tijekom tih pet dana na različitim interaktivnim radionicama (*Problem Based Learning* – PBL, *role playing*, simulacije, kooperativno učenje i virtualna stvarnost) upoznali smo se s novim načinima učenja i poučavanja, stekli smo samopouzdanje u rješavanju novih problema te smo razgovorom sa stranim studentima imali priliku unaprijediti svoje komunikacijske i prezentacijske vještine. Osim ovog formalnog dijela, imali smo dovoljno slobodnog vremena koje smo iskoristili za razgledavanje jednog od najljepših svjetskih gradova.

Nakon Barcelone na redu je bila radionica u glavnom gradu Finske, Helsinkiju, koja se održala od 3. do 7. listopada ove godine. Topla dobrodošlica kolega sa Sveučilišta Metropolia uspjela je popraviti dojam kišnih i hladnih dana u finskoj prijestolnici. Tema radionice ovog je puta bila primjena virtualne stvarnosti (VR, *Virtual Reality*) u stjecanju transverzalnih vještina. Već smo prvog dana u ruke dobili set za uranjanje u virtualni svijet, a već smo sljedećeg dana odradili i prve simulacije koristeći taj isti set. Uz pomoć VR naočala u jednom smo se trenu iz učionice u Helsinkiju prebacili u virtualnu bolnicu i zajedno s virtualnim vodičem prisustvovali problematičnoj situaciji u zdravstvu. Prisustvovanje takvim situacijama omogućilo nam

je da razvijamo interpersonalne vještine, ali i da naučimo kako se ponašati u izazovnim situacijama u medicini. Domaćini su se potrudili pokazati nam koliko značenje za njih ima primjena VR tehnologije pa su nas vodili u posjet XR centru te Centru za mlade *Malminkartano* gdje lokalna djeca imaju također priliku koristiti VR set. Naš smo boravak u Helsinkiju završili prezentiranjem vlastitih simulacija snimljenih *360 kamerom* čime smo pokazali kako VR tehnologija sigurno ima svoje mjesto u poboljšavanju transverzalnih vještina.

Za kraj možemo reći da je ovaj projekt nadmašio sva naša očekivanja. Transverzalne vještine, o kojima nismo znali puno na početku projekta, pokazale su se veoma korisnim i bitnim u svakodnevnom, ali i profesionalnom životu. Suradnja i druženje s kolegama iz drugih dijelova Europe omogućilo nam je da shvatimo značenje interdisciplinarnosti i multikulturalnosti u sustavu zdravstvene skrbi te smo stvaranjem novih prijateljstava čvrsto povezali naše Sveučilište i Fakultet s prestižnim europskim ustanovama, čime smo opravdali status vodećeg sveučilišta u zemlji.

Ivan Aranza, Petar Đolonga i Luka Milovac

PROMISE for P4 Medicine

Što je PROMISE projekt?

Personalized Medicine Inquiry-Based Education (PROMISE) jest ERASMUS+ projekt kojim se htjelo približiti pojam P4 medicine studentima i studenticama u polju biomedicine. P4 označava personaliziranu, participatornu, preventivnu i prediktivnu medicinu. P4 medicina također uključuje demokratiziranje zdravstva te istraživanja u zdravstvu gdje pacijenti i ispitanici prelaze iz pasivne uloge u aktivnu. Studenti su tijekom nastavne godine polagali tjedne testove iz različitih polja P4 medicine i RRI-ja (engl. *Responsible Research and Innovation*). Dosad su dvije generacije završile ovaj program! Studenti su pomogli i u osmišljavanju ankete kojom se ispitalo koliko uopće znanstvenici i doktori u polju biomedicine i obični laici znaju o P4 medicini. Njihov se trud vrednovao s ukupno 8 ECTS bodova (2 ECTS boda po predmetu).

Koordinator je projekta Mediteranski institut za istraživanje života (MEDILS), a partneri su sveučilišta u Splitu, Zagrebu, Pompeu Fabra u Barceloni, European Alliance of Personalized Medicine (EUAPM) i Tamara Milosevic (Pariz). Nastavnici MEFST-a koji su uključeni na projekt jesu **izv. prof. Sandra Kostić** (voditeljica za UNIST), **prof. Ana Marušić**, **prof. Katarina Vukojević**, **prof. Ozren Polašek**, **prof. Ivana Kolčić**, asistentica **Nela Kelam**, **dr. Anita Racetin**, **dr. Ružica Tokalić** i **dr. Marin Viđak**.

Studenti MEFST-a koji su uspješno završili program PROMISE P4 Medicine jesu Vladimir Ercegović, Jakov Krka, Vedran Horvat, Anđela Škarpa i Tomislav Viđak.

Gdje smo bili?

Nas 40-ak imalo je priliku ići na tri *learning expeditiona*. To uključuje studente Sveučilišta u Splitu, Sveučilišta u

Zagrebu, ali i Sveučilišta Pompeu Fabra u Barceloni.

Osim što smo se međusobno povezali, stekli smo brojna poznanstva na navedenim institucijama.

Prvi *Learning Expedition* održan je u Parizu 10. – 16. srpnja 2022.

Drugi je održan na MEDILS-u u Splitu 22. – 27. kolovoza 2022.

Treći je održan u Zagrebu, u Selviti, Plivi, na Medicinskom i Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu 19. – 23. rujna 2022.

Što smo naučili?

U posjetu Institutu Ruđer Bošković naučili smo važnost kiralnih centara. Naime, S-talidomid odgovoran je za teratogeni učinak talidomida. Dakle, R-talidomid nit'

luk jeo, nit' luk mirisao, a optužuje ga se za fokomeliju. Ipak, je li sve tako crno-bijelo? Većina je stvari u životu u nijansama sive, pa tako i ovo. Iako R-talidomid sam po sebi nema teratogeni učinak, on se u prirodi može spontano konvertirati u S-oblik te na taj neizravni način doprinijeti nastanku kongenitalnih defekata.

U posjetu Medicinskom fakultetu u Zagrebu upoznali smo se s OSTEOGROW projektom na kojem vrijedni ljudi nastoje naći način kako ubrzati oporavak poslije frakture kralješka ili prijeloma kuka. Ovo je važno jer povećava morbiditet i mortalitet starijih ljudi, napose žena. Govorili su nam o nedostatnosti BMP-2 i BMP-7 u povećanju kvalitete života nakon ovakvih prijeloma jer se ispostavilo da ne djeluje na spužvastu kost. Rješenje je pronađeno u BMP-6, koji je injiciran zajedno s koagulomom. BMP inače označava *bone morphogenetic protein*.

U posjetu Mediteranskom institutu za istraživanje života, skraćeno MEDILS-u, naučili smo kako napisati projektni prijedlog. Projektni je prijedlog dokument ili set dokumenata ili prezentacija koja se preda s nakanom da se osigura financiranje istraživačkog projekta. Najbolje ocijenjen prijedlog bio je od kolegica čija je ideja bila opismenjavanje javnosti u smislu znakovnoga jezika.

U posjetu Bolnici Cochin i Institutu Cochin u Parizu istraživači su prezentirali

svoj odjel za imunologiju, gdje se nastoji otkriti genetički uzrok rijetkih autoinflamatornih bolesti koje uzrokuju smrt rano nakon poroda. Također, bili smo na odjelu genomike gdje smo se upoznali s osnovama bioinformatike. Bilo je zanimljivo doznati kako se na temelju genetičkih obrazaca može odrediti trajektorija ili putanja kako pojedina stanica može završiti.

Nakon toliko učenja jesmo li se stigli zabaviti?

Najviše zabave bilo je nakon radionica naših *learning expeditiona*. Posebno bismo izdvojili naša lutanja po Parizu i posjete prelijepim atrakcijama koje taj grad pruža. Od penjanja na Eiffelov toranj do posjeta mnogobrojnim muzejima i vožnje brodom rijekom Senom. Slobodan dan bio nam je 14. srpnja, njihov nacionalni praznik kojim obilježavaju pad Bastille i kad se ulicama grada odvija jedna velika "fešta". Skoro kao Sv. Duje kod nas u Splitu.

PROMISE je gotov. Što sad?

Projekt je, nakon godine produljenja, službeno završio 30. rujna 2022. godine. Nakon duge dvije godine rješavanja testova, pisanja eseja, izrade videa, putovanja i posjeta brojnim institucijama, PROMISE-ovci su odlučili stečeno znanje podijeliti sa studentima i širom publikom kroz novoosnovanu udrugu

mladih zvanu, pogodili ste, PROMISE. Cilj je udruge podizanje svijesti i širenje informacija o novom pristupu medicini. Za više informacija pronađite nas na službenoj stranici udruge i društvenim mrežama. Pozivamo sve zainteresirane za rad udruge da nam se obrate e-poštom! mail: stud.promise@gmail.com

PROMISE studenti

Medicinski fakultet sudionik velikog međunarodnog istraživanja mentalnog zdravlja mladih

kojemu je europska komisija dodijelila 9,7 milijuna eura

Poremećaji mentalnog zdravlja pogađaju jednu od četiri osobe tijekom života, a više od tri četvrtine njih oboli prije 24. godine. Istraživači iz cijelog svijeta udružuju snage u novom projektu **YOUTH-GEMS** (*Gene Environment Interactions in Mental Health Trajectories of Youth*) za provođenje istraživanja genetskih, epigenetskih i okolišnih utjecaja na mentalno zdravlje mladih ljudi.

Projekt će koordinirati Sveučilište u Maastrichtu. Europska komisija dodijelila je 9,7 milijuna eura za ovaj projekt (pri čemu Velika Britanija pridonosi kroz vlastiti fond *UK Research and Innovation* (UKRI)), čiji je cilj identificirati genetske čimbenike i čimbenike okoliša povezane s mentalnim zdravljem mladih ljudi. U projektu sudjeluje i Australija, također s vlastitim nacionalnim financiranjem.

Loše mentalno zdravlje daleko je najhitniji zdravstveni problem za mlade ljude u Europi. To je veliki osobni, ali i društveni problem, a pandemija COVID-19 pogoršala je situaciju. Stoga postoji hitna potreba za boljim razumijevanjem dugoročnog razvoja mentalnog zdravlja, identifikacijom ranih čimbenika rizika i ranom intervencijom kod mladih ljudi u riziku od traume ili mentalnih bolesti.

Projekt Youth-GEMS financiran je u sklopu programa *Europe Horizon Staying Healthy*: Prema molekularnom i neurobiološkom razumijevanju mentalnog zdravlja i mentalnih bolesti za dobrobit građana i pacijenata. „Želimo razumjeti kako genetski, epigenetski i okolišni čimbenici međusobno djeluju kako bi

uzrokovali ili spriječili probleme mentalnog zdravlja kod mladih ljudi“, kaže profesor Bart Rutten sa Sveučilišta u Maastrichtu (sa sjedištem u Nizozemskoj).

Osim Sveučilišta u Maastrichtu i Sveučilišta u Exeteru, šesnaest institucija u devet zemalja, uključujući Hrvatsku, Nizozemsku, Njemačku, Irsku, Italiju, Španjolsku, Ujedinjeno Kraljevstvo, Estoniju, Srbiju i Australiju, sudjelovat će u *Youth-GEM* timovima. Projektni tim radit će zajedno s *Euro Youth Mental Health* na uspostavljanju europske obrazovne zajednice mladih ljudi s iskustvom mentalnih bolesti koji će biti aktivno uključeni u različite komponente projekta.

Istraživači će pratiti razvoj adolescenata i razviti prediktivne

Voditelj projekta za Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu jest **izv. prof. dr. sc. Tomislav Franić** (tomofranic@gmail.com).

Ustanove sudionici projekta jesu: **Maastricht University, Royal College of Surgeons in Ireland, Max-Planck-Gesellschaft zur Forderung der Wissenschaften, The University of Exeter, Universitair Medisch Centrum Utrecht, Universität de Barcelona, King's College London, Cardiff University, University College Dublin, Stichting Hogeschool Utrecht, Fundacio Centre de Regulacio Genomica, Clinic for Neurology and Psychiatry for Children Belgrade, Ab.Acus, Fundación para la Investigación Biomedica del Hospital Gregorio, University College London, The University of Queensland.**

Više informacija o programu i projektu:

modele te identificirati genetske i okolišne čimbenike rizika za probleme mentalnog zdravlja, što će omogućiti raniju intervenciju kod mladih prije nego što se pojave simptomi mentalne bolesti.

Youth-GEMs najveće je istraživanje razvoja mentalnog zdravlja adolescenata u Europi. Izv. prof. dr. sc. Guloksuz iz Medicinskog centra Sveučilišta u Maastrichtu kaže: „Podatci će se prikupljati diljem Europe od 1 000 mladih ljudi koji traže pomoć u dobi od 12 do 24 godine, pri čemu ćemo se koristiti novim metodama umjetne inteligencije i digitalnom mobilnom tehnologijom. Što je još važnije, stvorit ćemo međunarodnu mrežu za uključivanje mladih u svaki korak procesa, tako da će i mladi i znanstvenici imati koristi od stručnosti drugih.“ Uz planiranu europsku kohortu od 1 000 ispitanika paralelno će se isti parametri pratiti i u australskoj kohorti TKANO (*The Kids Are Not Ok*).

Osim stvaranja svoje kohorte ispitanika, *Youth-GEMs* će

iskoristiti postojeće skupove podataka (dostupne pomoću partnera u konzorciju i suradnje) i karakterizirati putanje mentalnog zdravlja i međudjelovanje između genetskih i okolišnih čimbenika u > 110 000 duboko fenotipiziranih mladih ljudi, uz pomoć AI i metodama e-obrazovanja istražiti determinante i fenotipske putanje mentalnog zdravlja u > 40 000 mladih ljudi i generirati nove podatke o genetskim i epigenetskim nacrtima u uzorcima ljudskog mozga *post mortem* kroz razvojne faze (od kasne gestacijske dobi do 20 godina; n>75), ispitanika.

Sve ovo projekt čini najvećim istraživanjem ovog tipa.

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Sleep Revolution

Sleep Revolution project is a multi-disciplinary project that aims to fundamentally change clinical sleep medicine with the introduction of a new diagnostic and digital management paradigm. The technology developed in this project combines the highest degree of diagnostic accuracy for sleep-disordered breathing (SDB), the home setting instead of the artificial sleep environment of a hospital setting. It also combines the advanced telemedicine technology, novel artificial intelligence (AI) diagnostic algorithms together with a high degree of participatory patient involvement. Patients will self-administer the sleep studies, sleeping at home for multiple nights with diagnostic equipment beyond the current clinical state-of-the-art.

The latest innovations in telemedicine will be employed to provide comprehensive information of wellbeing, symptom burden and treatment adherence by self-administered questionnaires, continuous monitoring of biosignals via wearables and objective daytime testing all performed at home by the patient. All of the clinically relevant information and sleep study results are

available to the patient, emphasizing the important component of participatory health care.

All data will be transferred by cloud-based technology to a central data store and digital management platform (DMP) with secure and controlled access to the patient, as well as relevant healthcare and research staff. Novel analysis algorithms using AI and machine learning will provide sleep parameters with high diagnostic precision and significantly enhanced predictive value for patient-related outcome measures (PROMs) compared to current clinical practice. Sleep Revolution which consists of 37 partners, aims to fundamentally change clinical sleep medicine with the introduction of a new diagnosis of sleep-disordered breathing with digital management paradigm.

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement no. 965417. This article reflects only the author's view and that the European Commission is not responsible for any use that may be made of the information it contains.

The project coordinator is **Reykjavík University, Iceland. University of Split School of Medicine** is partner in this project
Project coordinator for USSM:
prof. dr. Zoran Đogaš

For more information about the project, please scan

Uz zdrav životni stil raSTEMo

Od kreativnosti do „pametnog zdravlja“

dr. sc. Danira Matijaca, voditeljica Središnje medicinske knjižnice

Medicinski fakultet u Splitu zajedno s Fakultetom elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje uključio se u projekt Uz zdrav životni stil raSTEMo, posvećen poticanju i razvoju kreativnosti kod djece i mladih te popularizaciji znanosti, poglavito na STEM području (Science, Technology, Engineering, and Math). Projekt čiji je nositelj Institut perspektive ekonomije Mediterana (IPEMED) financira Europska unija, a sama ideja pokretanja inspirirana je Strategijom Europa 2020. koja među tematskim ciljevima navodi:

- povećanje interesa opće populacije, posebice djece i mladih, za znanost
- potrebu za jačanjem pozicije znanosti u društvu
- potrebu za većom zastupljenosti znanosti u poduzetništvu
- potrebu za većom suradnjom između civilnog društva, poduzetništva i znanstveno-istraživačke populacije
- potrebu za porastom inovacija
- poticanje razvoja vještina iz prirodnih, biotehničkih i tehničkih znanosti.

Na području medicine sve se više uočavaju brojni izazovi poput preskupe cijene liječenja, porasta broja kroničnih bolesti koje zahtijevaju stalan nadzor medicinskog osoblja, povećane potrebe za hospitalizacijom, malog broja prikladnih, sigurnih i potpuno etičnih načina testiranja lijekova i cjepiva te sve većeg broja starijeg stanovništva, a time i sve većeg broja pacijenata. Rješenja se naziru u razvoju platformi i uređaja za realizaciju tzv. „pametnog zdravlja“ – novih digitalnih aparata za mjerenje različitih biomarkera, računalnih programa i umjetne inteligencije te razvojem mreže koja bi ih internetski povezivala (IoT, *Internet of Things*). U žiži znanstvenog interesa proces je informatizacije liječničke prakse i istraživanja zasnovanih na umrežavanju senzora koje pacijenti nose na sebi, daljinskom nadzoru zdravstvenog stanja, razvoju 3D tehnologija koje bi omogućile 3D printanje umjetnih organa za potrebe testiranja i edukacije, kao i 3D printanje lijekova, čime bi se omogućio personalizirani pristup liječenju.

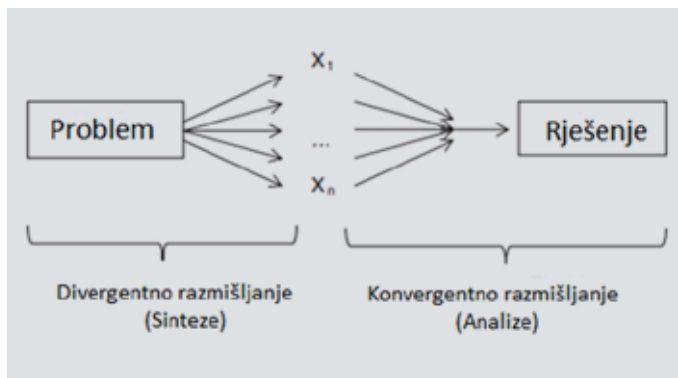
Za realizaciju i trajno unapređenje primjene koncepta „pametnog zdravlja“ ključno je krenuti od edukacije djece i mladih – povećati

njihovu razinu znanja i interesa za područje medicinske senzore i IoT-a te u edukacijskim sustavima i kurikulumima promovirati znanstveni način razmišljanja. S tim u vezi Medicinski fakultet u Splitu, u suradnji s FESB-om, započeo je s provedbom radionica kreativnog razmišljanja namijenjenih budućim „trenerima kreativnosti“. Naime, kreativan „proizvod“ podjednako definiraju originalnost i korisnost, a da bi se do njega došlo, osim poticajnog okružja, potrebno je imati dovoljno znanja iz određenog područja znanosti te ovladati kognitivnim vještinama koje se razvijaju tijekom cijelog života, a posebno u razdoblju radne adolescencije. Cilj je radionica kreativnog razmišljanja upoznati sudionike s kognitivnim i afektivnim procesima u podlozi kreativnosti i s različitim tehnikama kojima se kreativnost može uvježbavati. Tako se stvaranje mnoštva ideja, njihovo vrednovanje, analiza, usporedba i klasifikacija mogu trenirati pomoću tzv. *brainstorminga*. Učenci u procesu divergentnog razmišljanja prvo slobodno iznose što više ideja, bez njihova vrednovanja, vodeći se pritom načelom kako nema glupih ideja ili rješenja. Nakon toga pristupa se konvergentnom razmišljanju – analizi i vrednovanju ideja te iznalaženju najboljeg rješenja. Konkretno, na raspolaganju je niz poticajnih aktivnosti poput kreativnog rješavanja zadataka, primjene znanstvenih ideja, klasifikacije ideja, kreativnog

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

pisanja i istraživanja, stvaranja hipoteza i analogija, pronalaženja veza između naizgled nepovezanih činjenica i ideja, rješavanja misterija i uporabe digitalne tehnologije u vizualizaciji nastavnih sadržaja. Primjerice, u poučavanju anatomije učenicima se može podijeliti pet modela kostiju i od njih tražiti da na temelju promatranja opišu oblike kostiju, uoče poznate dijelove, navedu što primjećuju na površini i odgovore na pitanje koju bi funkciju mogla obavljati pojedina kost s obzirom na njezinu morfologiju. U nastavi fizike, biologije i kemije *brainstorm* tehnika može se provesti na jednostavan način – učenici se podjele u skupine, a onda se od njih traži da navedu što više primjera iz svakodnevnog života u kojima uočavaju pojavu koja se tog dana proučava na satu. Osim kognitivnih vještina, za razvoj kreativnosti bitni su stavovi i motivacija, zbog čega je važno stalno ohrabrivati učenike za iznošenje što većeg broja novih ideja i rješenja, stvarati ozračje koje potiče radoznalost i samopouzdanje te koristiti sadržaje koji izazivaju divljenje i pomažu učenicima da uoče ljepotu i sklad u onom što je dosad otkriveno i spoznato.

Pitanje razvoja i poticanja kreativnosti cjeloživotni je izazov pa je svakako potrebno stalno kritički i kreativno analizirati postojeće kurikule u školama, ali i na visokim učilištima. Naime, dosadašnja su istraživanja pokazala da obrazovni sustav

guši inovativnost, da su poslodavci frustrirani činjenicom kako diplomirani studenti nemaju razvijene vještine kreativnosti i rješavanja problema, a *British General Medical Council* ustvrdio je kako u medicinskoj edukaciji ima previše podataka koje treba upamtiti, a premalo su zastupljeni sadržaji koji razvijaju složenije kognitivne vještine, što u konačnici dovodi do pasivnosti studenata. Nastava je previše usmjerena na činjenično znanje jer nastavnici ne poznaju procese koji se odnose na kreativnost, a sama kreativnost, kao poželjan ishod edukacije, nije u dovoljnoj mjeri dio kurikula u sveučilišnim studijskim programima. Američki psiholog Robert Sternberg ističe kako je nužno promovirati kreativnost na fakultetima, prije svega tako da se studentima pruži mogućnost da budu kreativni, a onda i da ih se nagradi za kreativnost.

Ukupna vrijednost projekta (u HRK): **2.422.016,37**
 Iznos sufinanciranja (u HRK): **2.422.016,37 (100%)**
 Razdoblje provedbe projekta: **22. kolovoza 2022.g.**
 – **22. kolovoza 2024.g. (24 mjeseca)**

Nositelj projekta: **Institut perspektiva ekonomije Mediterana**, ured@ipemed.hr

Projektni partneri: **Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu i Medicinski fakultet u Splitu**

Odgovorna osoba za Mefst: **prof. dr. Katarina Vukojević**,
 prodekanica za znanost, poslijediplomske studije i
 međunarodnu suradnju

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost korisnika.

Više informacija
 o programu
 i projektu:

Social Innovation for integrated health CARE of ageing population in ADRION

SI4CARE project launches the Competence Center for Social Innovations for Active and Healthy Ageing

The University of Ljubljana, supported by the SI4CARE project partners, launches a permanent Competence Center for Social Innovations for Active and Healthy Ageing fostering commitment to find and provide new solutions and modern concepts for active and healthy ageing across the ADRION regions.

Ljubljana, Slovenia (November, 2022)

The SI4CARE project, led by the University of Ljubljana, laid the foundation for the creation of the Competence Center for Social Innovations for Active and Healthy Ageing which aims to connect research institutions, municipalities, ministries, voluntary organizations and other interested stakeholders to cooperate in realizing its mission of finding and providing new solutions and modern concepts for active and healthy ageing, promoting social innovations, a positive attitude and a future of solidarity for all generations, with a special emphasis on vulnerable groups, including the elderly population.

The decision to create the Competence Centre was taken by the SI4CARE partnership in June 2022 during a project event held in Athens. In September 2022, the creation of the Competence Centre was then officially decreed by the Academic Senate of the University of Ljubljana, where the Centre will be based. Its establishment represents the realization of the formal commitment

of the SI4CARE project to European authorities and it will take care of the promotion and upgrading of the SI4CARE results and the continuation of the functioning of the international ecosystem after the end of the project. More in detail, activities of the Competence Center include organization of meetings and workshops, professional support in training and education of the elderly to increase their digital literacy and will be aimed at general international exchange of knowledge between involved stakeholders that deal with the field of active and healthy ageing, through its annual conference with representatives from various organizations from the ADRION region. The first annual conference will take place in spring 2023 in Ljubljana at the final event of the SI4CARE project.

Managed by an Expert Committee, the Competence Centre will thus encourage an active, strategic approach to the field of social development and investment in it, which requires the

attention and cooperation of all key stakeholders in the field of active and healthy ageing. Within this framework, key challenges will be tackled, especially regarding the above average rapid growth of the share of the ageing population and the need for digital transformation of integrated long-term care.

Indeed, as pointed out by Siette J. et al., the provision of adequate healthcare services for an ever increasing number of ageing people is now a crucial question, and one of the answers, given the technological advancement, is the ambient assisted living technologies and intelligence. “Social Innovation plays an important role here. If applied to a healthcare system, it creates social value with effective impacts on society, aggregating needs & interests, increasing civic participation and strengthening social cohesion”, says SI4CARE project leader and head of the Competence Centre Prof. Vlado Dimovski from the Faculty of Economics of the University of Ljubljana. The SI4CARE project addresses this shared challenge by contributing to the development of an effective transnational ecosystem for the application of Social Innovation in integrated healthcare services for the elderly. The Competence Center for Social Innovations for Active and Healthy Ageing will therefore fit in this framework building on project achievements, ensuring the implementation and continuity of SI4CARE Integrated Healthcare model and facilitating its upscale to further regions.

Pilot actions for Croatian partners in project (University of Split School of Medicine and Teaching Institute of Public Health Split of SDC)

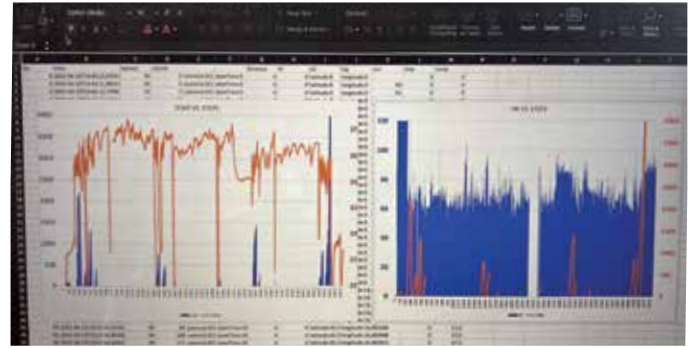
ICT technologies can provide important tools for efficient care by contributing to prevention, diagnosis and treatment options as well as by improving communication and patient information. The role of technology in the retirement home is to promote safety and automatically recognize the needs of the users.

Teaching Institute of Public Health Split of SDC and University of Split School of Medicine have been implementing the pilot at the Nursing home “Lovret”.

The most important findings so far

The pilot is based on the application as a real-time monitoring system that acquires data from smart bracelets. Data delivery is every 10 minutes. It is possible to set up alert if parameters determined exceed given threshold values. This bracelet and application are tools to be used for early prevention and promotion of elderly healthcare.

Data collection is successfully obtained using following parameters: heart rate value, wrist temperature, number steps, position, man down alert, burnt calories along with the possibility to

define the optimal value range as well as to set the alarm for the values being above/below expected threshold.

The main reason for selecting this technological solution is high quality performance in the connection between a bracelet and a receiver, despite physical barriers such as walls and/or floors since these barriers do not interfere with the signal in the process of data transfer and collection.

ABOUT SI4CARE

Led by the University of Ljubljana, the SI4CARE project (Social Innovation for integrated health CARE of ageing population in ADRIAN Region) started in December 2020 and will come to an end in May 2023, involving 10 partners from Slovenia, Italy, Croatia, Bosnia and Herzegovina, Serbia and Greece. It is supported by the Interreg ADRIAN Programme and is co-financed by the ERDF and IPAAI Fund for a total amount of 2.3 M €.

MORE INFORMATION & CONTACTS

SI4CARE website: **Social Innovation for integrated health CARE of ageing population in ADRIAN Region** – SI4CARE (adriinterreg.eu)

SI4CARE SOCIAL MEDIA:

- LinkedIn - SI4CARE Social Innovations | LinkedIn
- YouTube - SI4CARE ADRIAN INTERREG - YouTube

Project coordinator for University of Split School of Medicine is **prof. dr. Karatina Vukojević**, vice-dean of Science, postgraduate studies and international cooperation
Project coordinator for Teaching Institute of Public Health Split of SDC is **ass. prof. dr. Željka Karin**, head of institute

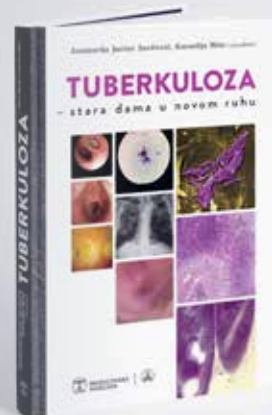
Tuberkuloza – stara dama u novom ruhu

novi udžbenik Medicinskog fakulteta

UREDнице

izv. prof. prim. dr. sc. **Anamarija Jurčev Savičević**

izv. prof. prim. dr. sc. **Kornelija Miše**

Još jedna nova knjiga obogatila je izdavačku aktivnost MEFST-a, sveučilišni udžbenik *Tuberkuloza – stara dama u novom ruhu*. Urednice su izv. prof. dr. sc. Anamarija Jurčev Savičević, spec. epidemiologije i izv. prof. dr. sc. Kornelija Miše, spec. pulmologije.

Uz njih je knjigu napisalo još trideset dvoje suradnika iz cijele Hrvatske, priznatih stručnjaka iz područja prevencije, dijagnostike i kliničkih aspekata tuberkuloze, koji sudjeluju u nastavi i na drugim medicinskim fakultetima i visokoškolskim ustanovama u Hrvatskoj i inozemstvu. Svojim subspecijalističkim doprinosom iz pojedinih područja tuberkulozne skrbi učinili su ovu knjigu bogatom i sadržajnom.

Udžbenik su recenzirali prof. prim. dr. sc. Branko Kolarić, izv. prof. dr. sc. Ivana Kolčić i doc. dr. sc. Suzana Kukulj. Napisana je na 348 stranica, ima 23 poglavlja, 81 sliku i 554 referenci. Odlukom Senata Sveučilišta u Splitu odobrena je kao sveučilišni udžbenik te je kao vrijedan alat u obrazovanju medicinskih profesionalaca našla svoje mjesto među izdanjima Medicinske naklade.

Ovaj udžbenik namijenjen je studentima medicine i drugih zdravstvenih studija, poslijediplomantima, specijalizantima iz ovog područja i svim drugim stručnjacima koji žele steći ili obnoviti svoje znanje o tuberkulozi.

Tuberkuloza je bolest stara koliko i čovječanstvo. Unatoč intezivnim naporima koji se širom svijeta ulažu u nadzor nad tuberkulozom, porazni statistički

podatci vezani za posljedice tuberkuloze na ljudsku dobrobit pokazatelji su da smo još daleko od eliminacije tuberkuloze. Tuberkuloza je oduvijek ispunjavala ljude strahom i sramom, često praćena znatnom društvenom stigmom. To je bolest posebne patogeneze i kompleksne imunologije što je i razlogom potrebe boljeg i lakšeg dijagnosticiranja tuberkuloze, liječenja kraćeg trajanja i učinkovitijeg cjepiva. Tuberkuloza ne diskriminira i ne poznaje granice među državama. Prenosi se zrakom i svatko se može zaraziti, a na zdravstvenim je profesionalcima da sudjeluju u njezinu sprečavanju, da je brzo otkriju i uspješno liječe.

Stoga izobrazba o tuberkulozi, posebice u uvjetima pada pobola u 21. stoljeću, postaje sve važnija kako bi znanja i vještine zdravstvenih profesionalaca ostale na razini koja je nužna za eliminaciju tuberkuloze. Kako nema novije nastavne literature o tuberkulozi na hrvatskom jeziku, urednice su prikazale sveobuhvatnu suvremenu dimenziju ove odavno poznate bolesti.

Zanimljivim prikazom od najstarijih znakova tuberkuloze u čovjeka, od prije 9 000 godina do danas, knjiga osvještava povijesnu važnost ove bolesti, kao i njezino javnozdravstveno breme u 21. stoljeću – visoke brojke oboljelih i umrlih s ostalim važnim epidemiološkim pokazateljima. Kad se, pak, promatra u svjetlu činjenice da se radi o bolesti koja je izlječiva i u znatnoj mjeri preventabilna, onda problem dobiva još veće razmjere, što ova knjiga argumentirano pokazuje.

Nadzor nad tuberkulozom nužno podrazumijeva detaljno epidemiološko praćenje pojavnosti na globalnoj i na nacionalnoj razini. Na osnovi podataka

planiraju se i provode mjere suzbijanja i sprečavanja tuberkuloze, a uz globalni okvir bremena tuberkuloze u ovom su udžbeniku detaljno opisane posebnosti hrvatske epidemiološke pojavnosti tuberkuloze.

Kompleksan razvoj ove bolesti prikazan je u detaljnom epidemiološkom modelu tuberkuloze koji obuhvaća analizu čimbenika koji utječu na izloženost, inficiranje, pojavu bolesti te smrt od tuberkuloze.

Posebna pozornost posvećena je latentnoj tuberkuloznoj infekciji s detaljnom rasčlambom testova kojima se latentna infekcija dijagnosticira te jasnom distinkcijom od aktivne bolesti. U doba biološke terapije i drugih stanja supresije stanične imunosti, potreba razumijevanja latentne tuberkulozne infekcije i njezina mogućeg liječenja u posebnih skupina pacijenata dobiva na posebnoj važnosti.

Dijagnostika tuberkuloze zahtjevan je proces koji nužno uključuje multispecijalističku suradnju i nadopunjavanje. Uz klasične dijagnostičke pretrage, od mikroskopije, patohistološkog nalaza i standardnog radiograma pluća,

prikazane su i novije dijagnostičke metode poput suvremenih metoda genotipizacije i kompjutoriziranih radioloških snimanja.

Posebna pozornost posvećena je najčešćoj lokalizaciji tuberkuloze koja ima najveće javnozdravstveno značenje, a to je tuberkuloza pluća. U knjizi su detaljno opisane osobitosti plućne tuberkuloze, uz bogate slikovne prikaze autora.

Nisu zaboravljene ni ostale, izvanplućne lokalizacije tuberkuloze poput poplućnice, limfnih čvorova, mokraćno-spolne te koštano-zglobne, gastrointestinalne, tuberkuloze središnjeg živčanog sustava, tuberkuloze oka i kože... kako bi se i u današnje vrijeme na te lokalizacije posumnjalo te usmjerilo dijagnostički proces u pravom smjeru.

Tuberkuloza je izlječiva bolest za koju postoje odlični antituberkulotici. Problem je što se bolest mora dugo, višemjesečno liječiti s kombinacijom lijekova što smanjuje suradljivost tuberkuloznih pacijenata. Važeći terapijski protokoli, nuspojave, ali i rezistencija na antituberkulotike pregledno su prikazani u ovom udžbeniku.

Dječja tuberkuloza poseban je klinički entitet sa svojim specifičnostima koji zahtijeva minuciozni dijagnostički i terapijski postupak s oboljelom djecom te joj je posvećeno posebno poglavlje.

Koinfekcija virusom HIV-a, s razornim učinkom na staničnu imunost, čini borbu protiv tuberkuloze dodatno zahtjevnom. Najnovije smjernice za zahtjevnu dijagnostiku i paralelno liječenje dvojne infekcije nalaze se u ovom udžbeniku.

Kombinacija tuberkuloze s trudnoćom čini je još zahtjevnijom i u dijagnostičkom i terapijskom smislu, s aspekta majke i nerođenog djeteta jer neliječena bolest nosi veći rizik za oboje. Klinička i laboratorijska dijagnoza, kao i liječenje tijekom trudnoće i poslije poroda, zaslužuju posebnu pozornost koju je dobila i na ovaj način.

U prevenciji tuberkuloze još smo oslojneni na cijepljenje BCG cjepivom. Do pojave cjepiva protiv COVID-19 ovo je cjepivo bilo među najkorištenijim cjepivima. Premda nema potencijal za potpunu eliminaciju tuberkuloze, jedino je licencirano cjepivo te su detaljno

prikazane njegove najvažnije osobitosti i mjesto u nacionalnim programima imunizacije.

S tuberkulozom se često miješaju mikobakterioze, uzrokovane netuberkuloznim mikobakterijama, a slične kliničke slike, dijagnostičkog i terapijskog pristupa. U posebnom poglavlju jasno su diferencirane razlike i sličnosti ovih dvaju odvojenih kliničkih entiteta.

Cjelovita slika o pojavnosti bolesti na nekom području, državi ili globalno ovisi o dobrom sustavu prijavljivanja. U Hrvatskoj je prijavljivanje tuberkuloze obvezno pa se prikazalo i ispravno klasificiranje, prijavljivanje i epidemiološko praćenje tuberkuloze.

Potreba za ovim udžbenikom danas je posebno izražena. Prvi put u zadnjem desetljeću raste globalna smrtnost od tuberkuloze, čime tuberkuloza zauzima visoko drugo mjesto na ljestvici uzroka smrtnosti od zaraznih bolesti. Politički trenutak kojem svjedočimo ponovo stavlja tuberkulozu u javnozdravstveni fokus. Ratna zbivanja dovode nam raseljene osobe iz Ukrajine, zemlje s visokom

incidencijom tuberkuloze i izraženim problemom multi- i prošireno rezistentne tuberkuloze. Stoga naše znanje i vještine vezane za tuberkulozu trebaju biti na visokoj razini, u čemu će zasigurno pridonijeti i ovaj udžbenik.

Uređivanje, pisanje i izdavanje jednog udžbenika mukotrpan je i dugotrajan posao te je predstavljanje knjige pravo zadovoljstvo.

Dočekavši bolje pandemijske okolnosti, knjiga je prvi put predstavljena u Splitu u prepunom foajeu Hrvatskog narodnog kazališta 1. travnja 2022. godine uz prisustvo uvaženih promotora prof. dr. sc. Dragana Ljutića, rektora Sveučilišta u Splitu, izv. prof. dr. sc. Joška Božića, prodekana Medicinskog fakulteta u Splitu, doc. dr. sc. Željke Karin, ravnateljice Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije, prof. dr. sc. Ivana Urlića, predsjednika podružnice Split Akademije medicinskih znanosti Hrvatske. Na predstavljanju knjige nastupio je muški pjevački zbor Splitski liječnici pjevači pod ravnateljstvom maestra prof. Blaženka Juračića i uz glasovirsku pratnju prof. Rozarije Samodol Mimice.

U organizaciji stručnih **društava Hrvatskog liječničkog zbora, Hrvatskog epidemiološkog društva i Hrvatskog pulmološkog društva, knjiga je predstavljena** i na stručno-znanstvenim epidemiološkim i pulmološkim skupovima u Supetru na Braču i u Komiži na Visu u svibnju 2022. godine.

Sada slijedi puni smisao pisanja ove knjige, korištenje znanja stečenog ili obnovljenog na ovaj način u praksi i svakodnevnom radu, kako bismo svi time dali svoj doprinos eliminaciji „stare dame“ – tuberkuloze.

Jubilarci - 25 godina na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu

Ove godine Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu slavi 25 godina od svog osnivanja. Stoga je red da se prisjetimo djelatnika koji su bili ovdje te 1997. godine i još su ovdje – cijelo proteklo vrijeme.

Ko je više dâ, riječima Miljenko Smoje u „Malom mistu“, prilikom osnivanja fakulteta te 1997. godine i naravno *ko je više dâ* u proteklih 25 godina, odvelo bi nas u pogrešnom smjeru pa smo se za ovu priliku držali kriterija iz jedinog izvornog dokumenta relevantnog za ovu tematiku, a to je Ugovor o prijenosu ugovora o radu između Sveučilišta u Zagrebu, Medicinskog fakulteta i Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu od 17. rujna 1997. godine.

Redoslijed imena i prezimena jest prema Prilogu 1. navedenog Ugovora. Titule uz imena i prezimena su iz te „davne“ 1997. godine. Kosim slovima u plavoj boji označeni su djelatnici koje su u proteklih 25 godina „životni putovi“ na kraju odvojili od formalnog radnog odnosa s Fakultetom.

prof. dr. sc. Zvonimir Rumboldt

doc. dr. sc. Livio Balarin

prof. dr. sc. Ivo Banović

doc. dr. sc. Ivica Tadin

doc. dr. sc. Ante Petričević

dr. sc. Božo Bota

dr. Katarina Vilović

dr. Ema Ilijić

prof. dr. sc. Marijana Peruzović

mr. sc. Tatijana Zemunik

Anita Markotić, dipl. inž.

Irena Drmić, dipl. inž.

doc. dr. sc. Mirna Saraga-Babić

dr. sc. Damir Sapunar

prof. dr. sc. Željko Dujić

mr. sc. Janoš Terzić

dr. Zoran Đogaš

doc. dr. sc. Mladen Boban

doc. dr. sc. Šimun Anđelinović

mr. sc. Marija Definis-Gojanović

doc. dr. sc. Nikola Bradarić

prof. dr. sc. Volga Punda Polić

dr. Katarina Šiško-Kraljević

dr. sc. Živka Staničić

prof. dr. sc. Stipan Janković

dr. sc. Eduard Vrdoljak

dr. sc. Goran Dodig

dr. Zdenko Katavić

Josip Barić, dipl. iur.

Dijana Buljubašić

Antica Jakšić

Nevenka Kajić

Milena Kasalo

Asija Miletić

Boris Matutinović

Darinka Prodan

Diana Raos, dipl. iur.

Jolanda Kunjašić

Ante Panadić

Čestitamo svim djelatnicima koji ove 2022. godine slave 25 godina kontinuiranog rada na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu.

Josip Barić

FOTO KOLAČIĆ

Libiamo! Josip Barić nazdravlja za 25. obljetnicu rada službe uz zvuke napitnice iz opere Traviata.

FOTO ŽULJ

Nakon nekoliko unosnih godina, ove smo godine ipak ostali bez fakultetskog maslinovog ulja, a zbog izmještanja stabala maslina prilikom početka radova na sanaciji fakultetske zgrade A. Dobra je vijest što su sve masline uredno izmještene pod budnim okom vrtnog centra Jadro te nijedna maslina prilikom ove akcije nije stradala.

WHITE COAT DAY

Svečanost bijelih kuta 2022/2023

3. 10. 2022. Održana Svečanost bijelih kuta - White Coat Ceremony

Svečanost otvaranja nove akademske godine održana je 3. listopada 2022.g.

U ime Uprave Fakulteta svim studentima želim sretnu i uspješnu akademsku godinu!

 SVEUČILIŠTE U SPLITU
MEDICINSKI FAKULTET
UNIVERSITY OF SPLIT
SCHOOL OF MEDICINE

25
godina